

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ὁγδοος

Συνδρομὴ ἑτησία : Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρροῦνται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαι. — Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως : Ὁδὸς Σταδίου, 6.

23 Δεκεμβρίου 1879

Σφραγὶς τῆς πόλ(εως) καὶ ἐπαρχ(ίας)
ΑΡΓΙΟΥΣ

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

ΚΙΝΕΖΟΥ ΠΑΘΗΜΑΤΑ ΕΝ ΚΙΝΑΙ

Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν. Μετὰ φρ. Ἀγγέλου Βλάχου.

Συνίχια· 181 σελ. 785.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄

Ὅπου ὁ Κιν-Φό σπουδαίως προτείνει ὅ,τι σπουδαίως ἀποδέχεται ὁ Βάγγ.

Ὁ φιλόσοφος δὲν εἶχεν ἔτι κατακλιθεῖ. Ἐξη-
πλωμένος ἐπὶ ἀνακλιντροῦ, ἀνεγίνωσκε τὸν τε-
λευταῖον ἀριθμὸν τῆς «Ἐφημερίδος τοῦ Περί-
νου», καὶ συνωφρυνότο ἐνίοτε, ὡς ἂν ἡ ἐφη-
μερίς ἀπέτεινεν ἐπαινὸν τινα πρὸς τὴν βασιλεύ-
ουσαν δυναστείαν τῶν Τσίγγ.

Ὁ Κιν-Φό ὤθησε τὴν θύραν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ
δωμάτιον, καὶ πεσὼν ἐπὶ τινος κλιντῆρος, εἶπεν
εὐθὺς χωρὶς προοιμίων :

— Βάγγ, ἔρχομαι νὰ σοῦ ζητήσω μίαν ἐκ-
δούλευσιν.

— Ὅσας θέλεις ! ἀπήντησεν ὁ φιλόσοφος,
ἀφίνων τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα. Λέγε, υἱέ μου·
ὁμίλει ἀφόβως, καὶ εἶμαι πρόθυμος εἰς ὅ,τι δῆ-
ποτε θέλῃς.

— Ἡ ἐκδούλευσις τὴν ὁποίαν περιμένω, ὑ-
πέλαβεν ὁ Κιν-Φό, εἶνε ἐξ ἐκείνων, τὰς ὁποίας
ἀπαξ μόνον δύναται νὰ προσφέρῃ φίλος εἰς φί-
λον. Κάμε μου αὐτὴν, καὶ τίποτε ἄλλο δὲν σοῦ
ζητῶ· σοῦ προσθέτω μάλιστα, ὅτι οὐδ' εὐχα-
ριστήσεαι πρέπει νὰ περιμένῃς ἐκ μέρους μου.

— Ὁ εὐφύστερος ἐξηγητὴς τῶν ἀνεξηγη-
τῶν δὲν θὰ κατάρθωνε νὰ σ' ἐννοήσῃ· περὶ τί-
νος πρόκειται ;

— Βάγγ, ἀπήντησεν ὁ Κιν-Φό, εἶμαι οἰκο-
νομικῶς κατεστραμμένος.

— Ἄ ! ἄ ! εἶπεν ὁ φιλόσοφος, ὡς μανθάνων
εὐχάριστόν τι μᾶλλον ἢ δυσάρεστον.

ΤΟΜΟΣ Η΄—1879

— Ἡ ἐπιστολὴ τὴν ὁποίαν εὗρον, ὅτε ἐπε-
στρέψαμεν ἀπὸ τὴν Καντῶνα, μοῦ ἀνήγγελλεν
ὅτι ἡ Κεντρικὴ Καλιφορνικὴ Τράπεζα ἐπτώχευ-
σεν. Ἐκτὸς αὐτοῦ τοῦ γιᾶμεν καὶ χιλίων περὶ-
που ταλλήρων, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ μ' ἐπαρ-
κέσωσι δι' ἓνα δύο μῆνας, τίποτε πλέον δὲν
μοῦ μένει.

— Ὡστε, ἠρώτησεν ὁ Βάγγ, ἀφοῦ ἀτενῶς
ἐθεώρησε τὸν μαθητὴν του, δὲν ὁμιλεῖ πλέον ὁ
πλούσιος Κιν-Φό ;

— Σοῦ ὁμιλεῖ ὁ πτωχὸς Κιν-Φό, τὸν ὁποῖον
ὅμως διόλου δὲν τρομάζει ἡ πτωχεία.

— Καλὴ ἀπάντησις, υἱέ μου, εἶπεν ὁ φιλό-
σοφος ἐγειρόμενος. Δὲν ἔχασα λοιπὸν τὸν καιρὸν
μου καὶ τοὺς κόπους μου διδάσκων εἰς σὲ τὴν
φρόνησιν. Μέχρι τοῦδε ἔζησες ζῶνι φυτοῦ, χω-
ρὶς αἰσθησιν, χωρὶς πάθη, χωρὶς ἀγῶνα. Τώρα θὰ
ζήσης ζῶνι ἀνδρός· τὸ μέλλον μετεβλήθη. Ἀ-
διάφορον, εἶπεν ὁ Κομφούκιος καὶ τὸ Ταλμουδ
κατόπιν του· συμβαίνουν πάντοτε ὀλιγώτεραι
δυστυχίαι παρ' ὅσας φοβούμεθα. Ὁ ἡμετέριος
καὶ λοιπὸν τώρα διὰ τοῦ κόπου μας τὸ καθη-
μερινόν μας ὀρύζιον ! Τὸ Νούν-Σοῦμ τὸ λέγει :
«Εἰς τὴν ζῶνι ὑπάρχουν ἀναβάσεις καὶ κατα-
βάσεις ! Ὁ τροχὸς τῆς τύχης στρέφεται ἀδια-
κόπως, καὶ ἡ αὔρα τῆς ἀνοίξεως εἶνε μεταβλη-
τὴ. Πλούσιος ἢ πτωχός, προσπάθει νὰ ἐκπλη-
ροῖς τὸ καθήκόν σου ! Πηγαίνωμεν.

Καὶ πράγματι ὁ Βάγγ, ὡς πρακτικὸς φιλό-
σοφος, ἡτοιμάσθη νὰ καταλίπῃ τὸν πλούσιον
οἶκον.

Ἀλλ' ὁ Κιν-Φό τὸν ἐκράτησεν.

— Εἶπα, ἐπανελάθεν, ὅτι ἡ πτωχεία δὲν μὲ
τρομάζει, διότι ἀπόφασιν ἔχω νὰ μὴ τὴν ὑποσῶ.

— Ἄ ! ἐφώνησεν ὁ Βάγγ, θέλεις λοιπὸν

— Ν' ἀποθάνω !

— Ν' ἀποθάνῃς ! ἀπήντησεν ἡσύχως ὁ φιλό-
σοφος. Ὅστις ἔχει ἀπόφασιν ν' ἀφήσῃ τὴν ζῶνι,
δὲν τὸ λέγει εἰς κανένα.

— Ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἀποθάνει, ὑπέλαβεν ὁ Κιν-
Φό, ἡρεμὸς ὡς ὁ φιλόσοφος, ἀν δὲν ἤθελον ὁ
θάνατός μου νὰ μοῦ προξενήσῃ τοῦλάχιστον πρῶ-
την τιμὴν καὶ τελευταίαν συγκίνησιν. Καθ' ἣν
στιγμὴν ὅμως ἐμελλον νὰ καταπῶ ἓνα τῶν
κόκκων ἐκείνων τοῦ ὀπίου, τοὺς ὁποίους γνωρί-
ζεις, ἡ καρδιά μου ἐπαλλε τόσον ὀλίγον, ὥστ'
ἐπέταξα τὸ δηλητήριον καὶ ἔληθον νὰ σ' εὕρω !

— Θέλεις λοιπόν, φίλε μου, ν' αποθάνωμεν ἑμῶν; ἤρώτησεν ὁ Βάγγ μειδιδῶν.

— Ὁχι, εἶπεν ὁ Κίν-Φό, ἔχω ἀνάγκην νὰ ζήσης.

— Διατί;

— Διὰ νὰ μὲ φονεύσῃς σὺ ἰδιοχείρως.

Πρὸς τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην πρότασιν ὁ Βάγγ οὐδ' ἀνεσκήρησε κἄν. Ἀλλ' ὁ Κίν-Φό, ὅστις ἐθεώρει αὐτὸν ἀτενῶς, εἶδε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀσράφαντος αἰφνιδίως. Ἐξηγείρετο ἄρ' ἄγε ὁ ἀρχαῖος Τάϊ-Πίγγ, κ' ἐμελλεν ὁ διδάσκαλος ν' ἀποδεχθῇ χωρὶς διαγῆμον τὴν πρότασιν τοῦ μαθητοῦ; Δεκαοκτὼ ἐτῶν πάροδος δὲν εἶχε λοιπὸν κατορθώσει νὰ πνίξῃ τὰς αἰμοχαρεῖς του ὀρέξεις, καὶ οὐδεμίαν κἄν ἐνστασιν ἐμελλε ν' ἀντιτείνῃ πρὸς τὸν υἱὸν ἐκείνου, ὅστις παρέσχεον αὐτῷ ἄσυλον καὶ φιλοξενίαν! Ἐδέχετο λοιπὸν ἀδιστάκτως νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ τῆς ζωῆς, ἣν εἶχε βαρυνθῇ! Ὁ Βάγγ, ὁ φιλόσοφος, θὰ ἐγένετο φονεὺς!

Ἀλλ' ἡ ἀστραπὴ ἐκείνη ἐσβέσθη πάραυτα, καὶ ὁ Βάγγ ἀνέλαβε τὸ σύνθημα χρηστὸν αὐτοῦ ἦθος, γενόμενος ὅμως ὀλίγον σοβαρώτερος.

Καθίσας δὲ πάλιν, ἤρώτησεν.

— Αὐτὴν τὴν ἐκδούλευσιν μοῦ ζητεῖς;

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ Κίν-Φό, καὶ ἂν μου τὴν προσφέρῃς, ἐξοφλεῖς ὅ,τι δήποτε φαντάζεσαι ὅτι ὀφείλεις εἰς τὸν Τσούγγ-Χέου καὶ εἰς τὸν υἱὸν του.

— Τί πρέπει νὰ κάμω; ἤρώτησεν ἀπλῶς ὁ φιλόσοφος.

— Ἀπὸ τῆς σήμερον μέχρι τῆς 25 Ἰουνίου, εἰκοστῆς ὀγδόης ἡμέρας τῆς ἑκτῆς σελήνης, ἡμέρας — ἀκούεις, Βάγγ; — καθ' ἣν θὰ κλείσω τὸ τριακοστὸν καὶ πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας μου, πρέπει νὰ ἔχω ἀποθάνει. Πρέπει νὰ πέσω διὰ τῆς χειρὸς σου, πρέπει νὰ μὲ κτυπήσῃς ἐκ τῶν ἐμπροσθεν ἢ ἐκ τῶν ὀπισθεν, ἡμέραν ἢ νύκτα, ἀδιάφορον ποῦ, ἀδιάφορον πῶς, ὄρθιον, καθήμενον, ἐξαπλωμένον, ἐξυπνον, κοιμώμενον, διὰ τοῦ σιδήρου ἢ τοῦ δηλητηρίου. Πρέπει καὶ ἕκαστον τῶν ὀγδοηκοντάκις χιλίων λεπτῶν, ἅτινα θ' ἀποτελέσουν τὴν ζωὴν μου κατὰ τὰς πεντήκοντα πέντε αὐτὰς ἡμέρας, νὰ ἔχω τὴν ἰδέαν καὶ τὸν φόβον — ἐλπίζω — ὅτι ἡ ζωὴ μου θὰ τελειώσῃ αἰφνιδίως! Πρέπει νὰ ἔχω ἐνώπιόν μου τὰς ὀγδοηκοντάκις χιλίας αὐτὰς συγκινήσεις, οὕτως ὥστε καθ' ἣν στιγμήν θὰ διαχωρισθῶσι τὰ ἐπτά τῆς ψυχῆς μου στοιχεῖα, νὰ δύναμαι ν' ἀνακράζω: ἐζήσα κ' ἐγὼ τέλος πάντων!

Ὁ Κίν-Φό ἐλάλησε παρὰ τὸ εἰωθὸς μετὰ τινος ζωηρότητος. Θὰ παρετήρησαν δὲ οἱ ἀναγνώσται, ὅτι ὥρισε τὴν δοθεῖσαν προθεσίαν κατὰ ἑξ ἡμέρας βραχυτέραν τῆς ἀσφαλείας του, σκεφθεὶς ὡς φρόνιμος ἄνθρωπος, ὅτι ἐν ἐλλείψει ἀνανεώσεως, βραδύτης τις οἰαδήποτε ἤθελε καταστήσει ἐκπτώτους τοῦ ἀσφαλισθέντος ποσοῦ τοὺς δικαιούχους του.

Ὁ φιλόσοφος τὸν ἤκουσε σοβαρῶς, ῥίπτων πλάγιά τινα βλέμματα πρὸς τὴν εἰκόνα τοῦ βασιλέως Τάϊ-Πίγγ, ἥτις ἐκόσμει τὸ δωμάτιόν του, καὶ ἦν ἐμελλε νὰ κληρονομήσῃ — ὡς δὲν ἐγνώριζεν εἰσέτι.

— Δὲν θὰ ὀπισθοδρομήσῃς λοιπὸν ἐνώπιον τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῆς, τὴν ὁποῖαν ἀναλαμβάνεις, νὰ μὲ φονεύσῃς;

Ὁ Βάγγ δι' ἀπλῆς χειρονομίας ἐδείξεν, ὅτι οὐδεὶς ὑπῆρχε περὶ τούτου φόβος. Τοιαῦτα πράγματα καὶ ἄλλα φοβερώτερα τῷ ἦσαν συνήθη, ὅτε ἐπανίστατο ὑπὸ τὰς σημαίας τοῦ Τάϊ-Πίγγ! Προσέθηκεν ὅμως, ὡς ἄνθρωπος θέλων νὰ ἐξαντλήσῃ πᾶσαν ἐνστασιν πρὶν ἢ δώσει τὸν λόγον του.

— Παρατεῖσαι λοιπὸν τοῦ ἐνδεχομένου γήρατος, τὸ ὅποιον σοῦ ἐπεφύλαξεν ἴσως ὁ Μέγας Δεσπότης;

— Παραιτοῦμαι!

— Ἀλύπως;

— Ἀλύπως! ἀπήντησεν ὁ Κίν-Φό. Νὰ ζήσω γέρον! Νὰ ὁμοιάσω πρὸς τεμάχιον ξύλου, τὸ ὅποιον δὲν δύναται πλέον νὰ πελεκηθῇ. Πλούσιος, δὲν τὸ ἐπεθύμουν. Πτωχός, τὸ ἐπιθυμῶ ἀκόμη ὀλιγώτερον!

— Καὶ ἡ νέα χήρα τοῦ Πεκίνου; εἶπεν ὁ Βάγγ. Λησμονεῖς τὴν παροιμίαν: Τὸ ἄνθος μὲ τὸ ἄνθος καὶ ἡ ἰτέα μὲ τὴν ἰτέαν; Ἡ συμφωνία δύο καρδιῶν ἀποτελεῖ ἑκατὸν ἐτῶν ἀναιξίς!...

— Καὶ τριακοσίων ἐτῶν φθινόπωρα, θέρη καὶ χειμῶνας! ἀπήντησεν ὁ Κίν-Φό, ὑψῶν τοὺς ὤμους. Ὁχι! ἡ Λέ-Οὐ πτωχὴ θὰ ᾔτο δυστυχὴς μαζύ μου! Τοῦναντίον ὁ θάνατός μου τῆς ἀσφαλίζει περιουσίαν.

— Τὸ ἔκαμες αὐτό;

— Ναί! καὶ σὺ αὐτός, Βάγγ, ἔχεις ἠσφαλισμένας πεντήκοντα χιλιάδας ταλλήρων μετὰ τὸν θάνατόν μου.

— Ἄ! εἶπεν ἀπλῶς ὁ φιλόσοφος, εἰς ὅλα ἔχεις ἀπάντησιν.

— Εἰς ὅλα, καὶ εἰς μίαν ἐνστασιν ἀκόμη, τὴν ὁποῖαν δὲν μ' ἐπρόβαλες.

— Ποίαν;

— Τὸν κίνδυνον, τὸν ὅποιον ἡμπορεῖς νὰ διατρέξῃς μετὰ θάνατόν μου, τοῦ νὰ καταδιωχθῇς ὡς δολοφόνος.

— Ὡ! εἶπεν ὁ Βάγγ, οἱ ἀδέξιοι μόνον καὶ οἱ δειλοὶ συλλαμβάνονται. Ἐπειτα ποῖαν ἀξίαν θὰ εἶχεν ἡ τελευταία μου χάρις, ἂν δὲν ἔτρεχον καὶ κάποιον κίνδυνον;

— Ὁχι, ὅχι, Βάγγ. Προτιμῶ νὰ σὲ ἀσφαλίσω ὡς πρὸς τοῦτο. Κανεὶς δὲν θὰ σὲ ἀνησυχήσῃ.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Κίν-Φό, ἐπλησίασεν εἰς ἐν τραπέζιον, ἔλαβε φύλλον χάρτου καὶ ἔγραψε καθαρῶς τὰ ἐπόμενα:

Ἡὺτοκτόνησα, βαρυνθεὶς τὴν ζωὴν.

KIN-ΦΟ.

Κ' ἐνεχείρισε τὸ χαρτίον εἰς τὸν Βάγγ.

Ὁ φιλόσοφος ἀνέγνω τὸ πρῶτον ταπεινὴ τῇ φωνῇ, καὶ μετὰ τοῦτο μεγαλοφώνως· εἶτα δὲ συνέπτυξε τὸ χαρτίον καὶ ἀπέθηκεν αὐτὸ ἐντὸς χαρτοφυλακίου, ὅπερ ἔφερε πάντοτε.

Δευτέρα τότε ἀστραπὴ ἐφώτισε τὸ βλέμμα του.

— Ὁλ' αὐτὰ εἶνε σπουδαία σου θέλησις; ἤρρωτησεν ἀτενίζων ἐπὶ τὸν μαθητὴν του.

— Σπουδαιοτάτη.

— Καὶ ἡ ἰδική μου σπουδαία εἶνε.

— Ἐχω τὸν λόγον σου;

— Τὸν ἔχεις.

— Λοιπὸν, πρὸ τῆς 25 Ἰουνίου τὸ βραδύτερον θὰ ἔχω ζήσει;

— Δὲν ἤξεύρω ἂν θὰ ἔχῃς ζήσει, ὅπως τὸ ἐννοεῖς, ἀπήντησεν ὁ φιλόσοφος σοβαρός, ἀλλὰ βεβαίως θὰ ἔχῃς ἀποθάνει.

— Εὐχαριστῶ· χαῖρε, Βάγγ.

— Χαῖρε, Κίν-Φό.

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ Κίν-Φό κατέλειπεν ἡρέμα τὸ δωμάτιον τοῦ φιλοσόφου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Οὕτινος τὸ συμπέρασμα, καίτοι παράδοξον, δὲν θὰ ξενίσῃ τὸν ἀναγνώστην.

— Λοιπὸν, Κραίγ-Φράϋ; ἤρρωτα τὴν ἐπαύριον ὁ ἐντιμὸς κύριος Γουλιέλμος I. Βίδουλφ τοὺς δύο πράκτορας, οὓς εἶχεν εἰδικῶς ἐπιφορτίσει νὰ ἐπιτηρῶσι τὸν νέον πελάτην τῆς Ἐκατονοῦτιδος.

— Λοιπὸν, ἀπήντησεν ὁ Κραίγ, τὸν παρηκολουθήσαμεν χθὲς εἰς ὅλον τὸν μακρὸν περίπατον, τὸν ὅποιον ἔκαμεν εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Σάγγ-Χαί.

— Καὶ δὲν ἐφαίνετο νὰ συλλογίζεται αὐτοχειρίαν, προσέθηκεν ὁ Φράϋ.

— Ὅταν ἐνύκτωσε, τὸν συνωδύσαμεν μέχρι τῆς θύρας του.

— Τὴν ὁποῖαν δὲν κατωρθώσαμεν δυστυχῶς νὰ διαβῶμεν.

— Καὶ σήμερον τὸ πρῶτ; ἤρώτησεν ὁ Γουλιέλμος I. Βίδουλφ.

— Ἐμάθαμεν ὅτι ἦτο ὑγιής... ἀπήντησεν ὁ Κραίγ.

— Ὡς ἡ γέφυρα τοῦ Παλικάο, προσέθηκεν ὁ Φράϋ.

Οἱ πράκτορες Κραίγ καὶ Φράϋ, γνήσιοι Ἀμερικανοὶ καὶ ἐξάδελφοι, διετέλουν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκατονοῦτιδος, καὶ ἦσαν δύο σώματα μίαν ἔχοντα ψυχὴν. Ἡ ἀμοιβαία των συνταύτισις ἦτο τοιαύτη, ὥστε ὁ εἰς ἐτελείονε πάντοτε τὴν φράσιν, ἣν ἤρχιζεν ὁ ἕτερος. Εἶχον ἀμφοτέρω τὸν αὐτὸν ἐγκέφαλον, τοὺς αὐτοὺς στοχασμούς, τὴν αὐτὴν καρδίαν, τὸν αὐτὸν στόμαχον καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦ ἐνεργεῖν. Δύο σώματα συγκεχυμένα, ἔχοντα τέσσαρας χεῖρας, τέσσαρας πόδας καὶ τέσσαρας βραχίονας. Ἐν ἐνὶ λόγῳ δύο ἀδελφοὶ τοῦ Σιάμ, ὧν τολμηρὸς τις χειρουργὸς εἶχε κόψει τὴν σύμφυσιν.

— Λοιπὸν, ἤρρωτησεν ὁ Βίδουλφ, δὲν κατωρθώσατε ἀκόμη νὰ ἐμβῇτε εἰς τὴν οἰκίαν;

— Ὁχι... εἶπεν ὁ Κραίγ.

— Ἀκούη, συνεπλήρωσεν ὁ Φράϋ.

— Θὰ ἦνε δύσκολον, ἀπήντησεν ὁ διευθυντής, ἀλλὰ πρέπει. Πρόκειται ὄχι μόνον νὰ κερδήσῃ ἡ Ἐκατονοῦτις σπουδαῖον ἀσφάλιστρον, ἀλλὰ νὰ μὴ ζημιωθῇ διακοσίας χιλιάδας ταλλήρων. Χρειάζεται λοιπὸν δύο μηνῶν ἐπιτήρησις, καὶ ἴσως περισσοτέρα, ἂν ὁ νέος μας πελάτης ἀνανεώσῃ τὴν ἀσφάλειάν του.

— Ἐχει ὑπηρετήν... εἶπεν ὁ Κραίγ.

— Τὸν ὅποιον ἡδύνατό τις ἴσως νὰ κερδήσῃ! εἶπεν ὁ Φράϋ.

— Διὰ νὰ μάθῃ τις ὅ,τι συμβαίνει... εἰρηκολούθησεν ὁ Κραίγ.

— Εἰς τὴν οἰκίαν του! συνεπλήρωσεν ὁ Φράϋ.

— Ἀί! ἐφώνησεν ὁ Γουλιέλμος I. Βίδουλφ· πιάστε λοιπὸν τὸν ὑπηρετήν· ἀγοράστετέ τον. Τὰ χρήματα θὰ τὸν συγκινοῦν, ὑποθέτω, καὶ χρήματα ἔχετε. Ἄν πρόκειται νὰ ἐξαντλήσετε τὰς τρεῖς χιλιάδας περιποιητικὰς φράσεις τῆς κινεζικῆς γλώσσης, ἐξαντλήσατέ σας. Δὲν θὰ μετανοήσετε διὰ τοὺς κόπους σας.

— Θὰ... εἶπεν ὁ Κραίγ.

— Γεῖνη! εἶπεν ὁ Φράϋ.

Ἐνεκα τῶν σπουδαίων τούτων λόγων προσεπάθησαν ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράϋ νὰ σχετισθῶσι μετὰ τοῦ Σούν, οὕτινος ἡ φύσις δὲν ἀντίστατο εἰς τὸ θέλητρον τοῦ χρήματος οὐδ' εἰς τὴν φιλόφρονά πρότασιν κυαθίσκων τινῶν ἀμερικανικοῦ ποτοῦ.

Οὕτως ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράϋ ἔμαθον παρὰ τοῦ Σούν ὅ,τι εἶχον συμφέρον νὰ μάθωσι, τουτέστιν:

Εἶχε μεταβάλλει ὁ Κίν-Φό τὸν τρόπον τοῦ βίου του;

Οὐχί, εἰμὴ μόνον ὅτι ἐπέπληττεν ὀλιγώτερον τὸν πιστόν του ὑπηρετήν, ὅτι ἡ ψαλὶς ἔμενε ἀργὴ πρὸς μέγιστον ὄφελος τῆς οὐρᾶς του, καὶ ὅτι ἡ ῥάβδος δὲν ἐθώπευε πλέον συνεχῶς τὴν ῥάχιν του.

Ὁ Κίν-Φό εἶχεν εἰς τὴν διαθέσιν του φοινικὸν τι ὄπλον;

Οὐδέν, διότι δὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν ἀξιοτίμον τάξιν τῶν συλλεγόντων τοιαῦτα καταστρεπτικὰ ἐργαλεῖα.

Τί ἐπρωγεν εἰς τὰ γεύματά του;

Ἀπλᾶ τινα φαγητά, κατ' οὐδὲν ἀναμνησκοντα τὴν πολυποίκιλον μαγειρικὴν τῶν υἱῶν τοῦ Οὐρανοῦ.

Κατὰ ποίαν ὥραν ἠγείρετο;

Εὐθὺς μετὰ τὴν πέρυπτην φυλακὴν, καθ' ἣν στιγμήν ἐφώνουν οἱ ἀλέκτορες καὶ ἡ αὐγὴ ἐλεύκαινε τὸν ὀρίζοντα.

Ἐκοιμάτο ἐνωρίς;

Κατὰ τὴν δευτέραν φυλακὴν, ὡς συνήθως.

Ἐφαίνετο κατηφής, ἐσκεμμένος, βεβαρημένος ἀπὸ τὴν ζωὴν;

Κυρίως εἰπεῖν δὲν ἦτο φαιδρός! Κάθε ἄλλο. Ἐν τούτοις ἀπὸ τινων ἡμερῶν ἐφαίνετο μᾶλλον ἀσμενίζων τὰ ἐγκόσμια. Εἰς τὸν Σούν ἐφαίνετο ὀλιγώτερον ἀπαθής, καὶ περιμένων κάτι... τὸ ὅποιον ὁ Σούν δὲν ἤξευρε τί ἦτο.

Τέλος πάντων ὁ κύριός του εἶχε δηλητηρίον τινα οὐσίαν, τὴν ὁποίαν ἠδύνατο νὰ μεταχειρισθῇ;

Ὁ Σούν δὲν τὸ ἐπίστευε, διότι τὴν αὐτὴν ἐκείνην πρωτὰν εἶχε ρίψει, κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐθέντου του, εἰς τὸν Χουάγγ-Πού, δώδεκα περὶ πού μικρὰ σφαιρίδια, τὰ ὅποια θὰ ἦσαν βεβαίως φαρμακερά.

Οὐδὲν βεβαίως ἐκ τούτων πάντων ἠδύνατο νὰ ταραξῇ ὅπως δῆποτε τὸν κύριον πράκτορα τῆς Ἐκατονοῦτιδος.

Ὅχι! οὐδέποτε ὁ πλούσιος Κιν-Φό, οὐτινος ἄλλως οὐδεὶς, πλὴν τοῦ Βάγγ, ἐγνώριζε τὴν ἀληθὴ θέσιν, εἶχε φανῇ εὐδαιμονέστερον ἀπολαύων τῆς ζωῆς.

Ὅπως δῆποτε ὁ Κραίγ καὶ ὁ Φράυ ἠναγκάσθησαν νὰ ἐξακολουθήσωσι πληροφοροῦμενοι περὶ πάσης πράξεως τοῦ πελάτου των, καὶ νὰ τὸν ἀκολουθῶσιν εἰς τοὺς περιπάτους του, καθότι πιθανὸν ἦτο νὰ μὴν ᾔθελε ν' αὐτοκτονήσῃ ἐν τῇ ἰδίᾳ του οἰκίᾳ.

Τοῦτο δὲ καὶ ἐπραξάν, βοηθοῦντος τοῦ Σούν, ὅστις μεγάλως ἐκέρδαιεν ἐκ τῆς μετ' αὐτῶν συνομιλίας.

Θὰ ἦτο τολμηρὸν νὰ εἰπώμεν, ὅτι ὁ ἥρως τῆς ἱστορίας ταύτης ἠγάπησε περισσύτερον τὴν ζωὴν, ἀφ' οὗτο ἀπεφάσισε νὰ τὴν ἐγκαταλείψῃ. Ἀλλ' εἶνε βέβαιον ὅμως ὅτι, κατὰ τὰς πρώτας τοῦλάχιστον ἡμέρας, ἠσθάνθη, ὡς ἠλπίζε, συγκινήσεις τινάς. Εἶχεν ἀναρτήσῃ ξίφος Δαμοκλέους ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του, καὶ τὸ ξίφος ἐκεῖνο ἐμελλε νὰ πέσῃ μίαν ἡμέραν ἐπ' αὐτῆς. Σήμερον ἄρα γε ἡ αὐρίον; αὐτὴν τὴν πρωτὰν ἢ αὐτὴν τὴν ἐσπέραν; τοῦτο ἦτο ἀμφίβολον καὶ ἐκ τούτου ἔπαλλε πρωτοφανῶς ἡ καρδίᾳ του.

Ἀλλως δέ, μετὰ τὴν συνδιάλεξίν των, ὁ Βάγγ καὶ ὁ Κιν-Φό σπανίως ἐβλεπον ἀλλήλους. Ἡ ἐξήρχετο συχνότερον τοῦ συνήθους ὁ φιλόσοφος, ἢ ἔμενεν οἱκοί. Ὁ δὲ Κιν-Φό δὲν τὸν ἀνέζητει εἰς τὸ δωμάτιόν του—τοῦτο δὲν ἦτο βεβαίως καθήκον του—καὶ ἠγνῶσι μάλιστα εἰς τί κατεγίνετο ὁ Βάγγ. Ἰσως εἰς παρασκευὴν ἐνέδρας τινός! Ἀρχαῖος Τάϊ-Πιγγ θὰ εἶχε βεβαίως μυρία μέσα πρὸς ἐξολοθρευμὸν ἐνὸς ἀνθρώπου. Ἐκ τούτου περιέργεια, καὶ νέον ἐπομένως στοιχεῖον ἐνδιαφέροντος.

Ἐν τούτοις ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ μαθητὴς συνήντωντο καθ' ἐκάστην σχεδὸν παρὰ τὴν αὐτὴν τράπεζαν. Ἐννοεῖται ὅτι οὐδεὶς ἐγίνετο μετὰ αὐτῶν ὑπαινιγμός τῆς μελλούσης πρὸς ἀλλή-

λους θέσεως, τοῦ μὲν δολοφόνου, τοῦ δὲ δολοφονομένου, καὶ ὀλίγον ἄλλως ὠμίλουν, περὶ πραγμάτων ἀδιαφόρων. Ὁ Βάγγ σοβαρώτερος ἢ συνήθως, ἀποστρέφων πάντοτε τοὺς ὀφθαλμούς, οὐς ἀτελῶς ἐκάλυπτον οἱ φακοὶ τῶν διόπτρων του, δὲν κατάρθου νὰ ἀποκρύψῃ διαρκῆ τινα μέριμναν. Αὐτός, ὁ τοσοῦτον φαιδρὸς καὶ ὀμιλητικὸς, εἶχε καταστῇ κατηφής καὶ σιωπηλός. Πολυφάγος ἄλλοτε, ὡς πᾶς φιλόσοφος ὑγιῆς τὸν στόμαχον, ἔμενε νῦν ἀδιάφορος πρὸς τὰ ἀβρότατα τῶν ἐδεσμάτων, καὶ ἀφηρημένος ἀπέναντι τοῦ οἴνου τοῦ Χάν-Σίγγ.

Εἶνε βέβαιον ὅμως ὅτι ὁ Κιν-Φό οὐδόλως ἐδυσχέρανε τὸ ἔργον του. Ἐγεύετο πρῶτος παντὸς φαγητοῦ, καὶ ἐνόμιζε καθήκον του νὰ μὴ ἀφήσῃ ἄγευστον ὅ,τι δῆποτε τῶν παρατιθεμένων. Ἀναγκαῖα δὲ τούτου συνέπεια ἦτο, ὅτι ὁ Κιν-Φό ἔτρωγε πλέον τοῦ συνήθους, ὅτι ὁ ἀπόκορος οὐρανίσκος του ἀνέκτα πως αἰσθῆσιν, ὅτι ἐγευματίζει μετὰ πολλῆς ὀρέξεως καὶ ἐχώνευε θαυμασίως. Ἀναντιρρήτως ὁ ἀρχαῖος βασιλοκτόνος δὲν εἶχεν ἐκλέξει τὸ δηλητηρίον.

Πλὴν δὲ τούτου πᾶσα ἄλλη εὐκολία παρείχετο εἰς τὸν Βάγγ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποστολῆς του. Ἡ θύρα τοῦ κοιτῶνος τοῦ Κιν-Φό ἔμενε διαρκῶς ἀνοικτή, καὶ ὁ φιλόσοφος ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ νὰ τὸν προσβάλλῃ ἐξυπνον ἢ κοιμώμενον. Ἐν μόνον ἐπεθύμει ὁ Κιν-Φό, νὰ πληγῇ ταχέως καὶ κατ' εὐθείαν εἰς τὴν καρδίαν.

Εἰς μάτην ὅμως ἀπέβησαν τοῦ Κιν-Φό αἱ συγκινήσεις, καὶ μετὰ τὰς πρώτας μάλιστα νύκτας τοσοῦτον καλῶς εἶχε συνειθίσει ν' ἀναμένη τὴν ὀλεθρίαν πληγὴν, ὥστε ἐκοιμᾶτο τοῦ δικαίου τὸν ὕπνον, καὶ ἠγείρετο τὴν πρωτὰν ἀνθηρὸς καὶ εὐθυμὸς· τὸ πρᾶγμα ἀπέβαιεν ὀχληρὸν.

Τότε ἐσκέφθη, ὅτι ἀπεστρέφετο ἴσως ὁ Βάγγ νὰ τὸν φονεύσῃ ἐντὸς τῆς οἰκίας ἐκεῖνης, ἥτις τὸν εἶχε φιλοξενήσει, καὶ ἀπεφάσισε νὰ τῷ εὐκολύνῃ ἔτι μᾶλλον τὸ ἔργον του. Ἦρχισε λοιπὸν τρέχων εἰς τὴν πεδιάδα, ἀναζητῶν μεμονωμένα μέρη, βραδύνων μέχρι τῆς τετάρτης φυλακῆς εἰς τὰς χειρίστας τοῦ Σάγγ-Χαί συν-οικίας, ἀληθῆ σφαγεῖα, ὅπου καθ' ἐκάστην διαπράττονται φόνοι ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ. Ἐπλανᾶτο διὰ τῶν στενῶν ἐκεῖνων καὶ σκοτεινῶν ὁδῶν, προσωθὼν μεθύσους πάσης ἐθνικότητος, μόνος κατὰ τὰς τελευταίας ὥρας τῆς νυκτός, ὅτε ὁ κολλυροπώλης φωνεῖ «Μαρτόου Μαρτόου», ἵνα ἐλκύσῃ τοὺς νυκτερινούς ἐπισκέπτας. Ἐπέστρεφεν οἱκαδὲ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἐπέστρεφεν ὑγιῆς, ζῶν, χωρὶς καὶ νὰ παρατηρήσῃ τοὺς ἀχωρίστους Κραίγ καὶ Φράυ, οἵτινες παρηκολούθουν αὐτὸν ἐπιμόνως, ἑτοιμοὶ νὰ τείνωσιν εἰς αὐτὸν χεῖρα βοηθείας.

Ἄν τὰ πράγματα προέβαινον οὕτω, ὁ Κιν-Φό ᾔθελεν ἐπὶ τέλους ἐξοικειωθῇ πρὸς τὴν νέαν

αὐτὴν ζωὴν, καὶ ἡ ἀνία ᾔθελε πάλιν ταχέως τὸν καταλάβει.

Πόσαι ἤδη παρήρχοντο ὥραι, χωρὶς καὶ ν' ἀναλογισθῇ ὅτι ἦτο καταδικασμένος εἰς θάνατον!

Ἐν τούτοις ἡμέραν τινά, τὴν 12 Μαΐου, ἡ τύχη τῷ ἐχορήγησε μικράν τινα συγκίνησιν. Ἐνῷ εἰσῆρχετο ἡρέμα εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ φιλοσόφου, εἶδεν αὐτὸν δοκιμάζοντα διὰ τῆς ἀκρας τοῦ δακτύλου του τὴν δξείαν ἀκμὴν ἐγχειριδίου καὶ βάπτοντα κατόπιν αὐτὴν ἐντὸς κυανοῦ φιαλίδιου, λίαν ὑπόπτου ἐξωτερικοῦ.

Ὁ Βάγγ δὲν εἶχεν ἀκούσει εἰσερχόμενον τὸν μαθητὴν του, καὶ δρᾶττων τὸ ἐγχειρίδιον ἔπαλεν αὐτὸ πολλάκις, ὥστε θέλων νὰ βεβαιωθῇ περὶ τοῦ ἀσφαλοῦς χειρισμοῦ του. Ἀληθῶς ἡ φυσιογνωμία του δὲν ἦτο πολὺ ἐνθαρρυντικὴ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, κ' ἐφαίνετο αἵματηροῦς ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς.

— Σήμερον τελειώνει! διελογίσθη ὁ Κιν-Φό. Καὶ ἀπεσύρθη ἡρέμα, χωρὶς νὰ φανῇ μηδὲ ν' ἀκουσθῇ.

Ἐμείνεν ἐν τῷ δωματίῳ του ὅλην τὴν ἡμέραν· ἀλλ' ὁ φιλόσοφος δὲν ἐφάνη.

Εἵτα κατεκλίθη, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπαύριον ἠγέρθη τῆς κλίνης ζῶν ὡς ἄνθρωπος ὑγιῆς καὶ εὐρωστος.

Εἰς μάτην λοιπὸν τσαυταὶ συγκινήσεις! Τὸ πρᾶγμα ἔφερε σχεδὸν ἀγανάκτησιν.

Καὶ εἶχον ἤδη παρέλθῃ δέκα ἡμέραι.

Τὸ ἀληθές εἶνε ὅτι ὁ Βάγγ εἶχε προθεσμίαν δύο μηνῶν.

— Ἀναντιρρήτως εἶνε ὀκνηρός! διελογίσθη ὁ Κιν-Φό. Τοῦ ἐχορήγησα πολὺ περισσοτέραν προθεσμίαν παρ' ὅ,τι ἔπρεπε.

Καὶ ἐσκέπτετο ὅτι ὁ ἀρχαῖος Τάϊ-Πιγγ εἶχεν ἐκθληνθῇ ὑπὸ τῶν διασκεδάσεων τοῦ Σάγγ-Χαί.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐν τούτοις ἐκεῖνης ὁ Βάγγ ἐφάνη μᾶλλον ἔμφορτος καὶ τεταραγμένος. Περιήρχετο τὸ γιὰ μὲν ὡς ἄνθρωπος μὴ δυνάμενος νὰ μείνῃ πού ἡσυχος, ὁ δὲ Κιν-Φό παρετήρησε μάλιστα, ὅτι ὁ φιλόσοφος ἐπεσκέπτετο συνεχῶς τὴν αἰθουσάν των προγόνων, ὅπου εὕρισκετο τὸ πολῦ τιμον τοῦ Λιάο-Τσέου φέρετρον. Ἐμαθε δ' ἐπίσης παρὰ τοῦ Σούν μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος, ὅτι ὁ Βάγγ εἶχε παρaxyγείλει νὰ τρίβωσι καὶ νὰ καθαρίζωσι τακτικῶς τὸ ἐπιπλὸν ἐκεῖνο, καὶ νὰ τὸ διατηρῶσιν ἐν γένει εἰς καλὴν κατάστασιν.

— Τί ὠραῖα θὰ ᾔσθε ἐκεῖ μέσα! προσέθηκε μάλιστα ὁ πιστὸς ὑπηρέτης. Εἶνε, μὰ τὴν ἀλήθειαν, νὰ δοκιμάσεται!

Ἡ παρατήρησις αὕτη τοῦ Σούν ἀντημεφθῇ διὰ φιλικὸν νεύματος.

Παρήλθον οὕτω ἡ 13, 14 καὶ 15 τοῦ Μαΐου· ἀλλ' οὐδὲν νεώτερον.

Ἐσκόπει ἄρα ὁ Βάγγ νὰ ἐξαντλήσῃ τὴν συν-

θεσιμένην διορίαν, καὶ νὰ πληρώσῃ ὡς ἔμπορος τὸ χρέος του μόνον κατὰ τὴν λήξιν; Ἀλλὰ τότε δὲν ὑπῆρχε πλέον τὸ αἰφνιδίον, καὶ πᾶσα συγκίνησις ἐξέλειπεν.

Ἐν τοσοῦτῳ σημαντικόν τι γεγονὸς περιῆλθεν εἰς γνῶσιν τοῦ Κιν-Φό τὴν πρωτὰν τῆς 15 Μαΐου κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ μάο-τσέ, ἥτοι περὶ τὴν ἕκτην πρωΐν ὥραν.

Ὁ Κιν-Φό εἶχε διέλθῃ κάκιστα τὴν νύκτα καὶ τὴν πρωτὰν ἐτι διετέλει ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν δυσσεστοῦ ὁνείρου. Ὁ ἡγεμὼν Ἰέν, ὑπατος κριτῆς τοῦ κινεζικοῦ Ἄδου, εἶχε καταδικάσει αὐτὸν νὰ μὴ ἐμφανισθῇ ἐνώπιόν του, εἰμὴ μετὰ τὴν χιλιοστὴν διακοσιοστὴν σελήνην, τουτέστι νὰ ζήσῃ ἕνα ἔτι αἶψον!

Ὁ Κιν-Φό ἦτο δυσθυμότερος, διότι πάντα ἐφαίνοντο κατ' αὐτοῦ συνομνύοντα. Εὐκόλως λοιπὸν δύναται τις νὰ φαντασθῇ πῶς ὑπεδέχθη τὸν Σούν, ὅτ' ἐνεφανίσθη οὗτος, κατὰ τὸ σῆνηθες, ὅπως βοηθήσῃ αὐτὸν νὰ ἐνδυσθῇ.

— Πήγαινε εἰς τὸν διάβολον! ἀνέκραξε. Δέκα χιλιάδες κλωτσιαὶ εἶνε ὁ μόνος μισθὸς ποῦ σοῦ πρέπει, ζῶν!

— Ἀλλ' αὐθέντα μου!...

— Κρημνίσου, σοῦ εἶπα!

— Δὲν φεύγω, ὅχι, ἀπήντησεν ὁ Σούν, πρὶν σοῦ εἶπω τοῦλάχιστον...

— Τί;

— Ὅτι ὁ Κύριος Βάγγ...

— Ὁ Βάγγ; τί ἔκαμεν ὁ Βάγγ; ἠρώτησε ζωηρῶς ὁ Κιν-Φό, ἀρπάζων τὸν Σούν ἀπὸ τοῦ πλοκάμου του. Τί ἔκαμε;

— Αὐθέντα μου! ἀπήντησεν ὁ Σούν, συσπειρῶμενος καὶ σφραδάζων ὡς σκώληξ, μᾶς διέταξε νὰ μεταφέρωμεν τὸ φέρετρόν σας εἰς τὴν σκιάδα τῆς Μακροβιότητος, καὶ...

— Ἀ! αὐτὸ ἔκαμεν! ἀνεφώνησεν ὁ Κιν-Φό, οὐτινος ἠκτινοβόλησε τὸ πρόσωπον. Πήγαινε, Σούν, πήγαινε, φίλε μου! Νά! πάρε δέκα ταέλ, καὶ φρόντισε νὰ ἐκτελεσθῶν κατὰ γράμμα αἱ διαταγαὶ τοῦ Βάγγ.

Ὁ Σούν ἀπῆλθεν, ἐννοεῖται, ἀλλ' ἐνέος καὶ λέγων καθ' ἑαυτὸν:

— Χωρὶς ἄλλο ἐπρελλάθη ὁ αὐθέντης μου, ἀλλ' ἡ τρέλλα του εἶνε τοῦλάχιστον γενναῖο-δωρος.

Τώρα δὲν ἠδύνατο πλέον ὁ Κιν-Φό νὰ ἀμφιβάλλῃ. Ὁ Τάϊ-Πιγγ ᾔθελε νὰ ἐπιπέσῃ κατ' αὐτοῦ ἐν τῇ σκιάδι αὐτῇ τῆς Μακροβιότητος, ὅπου αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶχεν ἀποφασίσει ν' ἀποθάνῃ. Τῷ ἐδίδεν οὕτως εἰπεῖν συνέντευξιν ἐκεῖ, καὶ ἀπεφάσισε νὰ μὴ λείψῃ. Ἡ καταστροφὴ ἐπέκειτο.

Πόσον ἡ ἡμέρα ἐφάνη μακρὰ εἰς τὸν Κιν-Φό! Τὸ ὕδωρ τῶν ὀρολογίων τῷ ἐφαίνετο βραδύτερον ρέον, καὶ οἱ ὀροδείκται ἀσκόπως ἐνθεν καθεῖθεν πλανώμενοι ἐπὶ τοῦ ἐκ νεφρίτου δίσκου των.

Τέλος ἦλθεν ἡ πρώτη φυλακή, ὁ ἥλιος κατήλθεν ὑπὸ τὸν ὄριζοντα, καὶ ἡ νύξ ἡπλώθη κατ' ὀλίγον περὶ τὸν οἶκον.

Ὁ Κιν-Φό μεταβάς κατόκησε τὴν σκιάδα, ἀπόφασιν ἔχων νὰ μὴ ἐξέλθῃ ζῶν· ἐξαπλωθεὶς δ' ἐπὶ μαλακοῦ ἀνακλιντροῦ, ὅπερ ἐφαίνετο ἐπίτηδες κατεσκευασμένον διὰ μακρὰν ἀνάπαυσιν, ἀνέμεινε.

Τότε πᾶσαι τῆς ἀνωφελούς του ὑπάρξεως αἱ ἀναμνήσεις παρήλθον ἐν τῇ διανοίᾳ του· ἡ πληθὺς αἱ ἀηθίαι του, πᾶν ὅ,τι δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ νικήσῃ ὁ πλοῦτος, κ' ἐμελλεν ἴσως νὰ ἐπιτείνῃ ἐτι ἡ πτωχεία.

Μία μόνη ἀστραπὴ ἐφώτιζε τὴν ζῶν ἐκείνην — ἀτερπὴς καὶ αὐτὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ πλούτου του —, ὁ πρὸς τὴν νεαρὰν χήραν ἔρως τοῦ Κιν-Φό. Τὸ αἶσθημα αὐτὸ συνετάρασσε τὴν καρδίαν του, καὶ ὁ ἦν στιγμὴν ἐμελλον νὰ σιγῇσιν καὶ οἱ ἔσχατοι αὐτῆς παλμοί. Νὰ τὴν καταστήσῃ ὅμως ἀθλίαν, ἀθλίος καὶ αὐτὸς γινόμενος; Οὐδέποτε!

Ἡ τετάρτη φυλακή, καθ' ἣν, μικρὸν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, φαίνεται ἀναστελλομένη οὐτως εἰπεῖν ἡ παγκόσμιος ζωὴ, — παρήλθε πλήρης ζωηροτάτων συγκινήσεων διὰ τὸν Κιν-Φό. Ἦκουεν ἐναγωνίως τὰ βλέμματα τοῦ διηρέων τὰ σκότη, καὶ τὸ οὗς του προσεπάθει νὰ συλλάβῃ τὸν ἐλάχιστον ἤχον. Πολλάκις ἐνόμισεν ὅτι ἤκουε τρίζουσιν τὴν θύραν, ὠθουμένην ὑπὸ προσεκτικῆς χειρὸς. Ἀναμφιδόλως ὁ Βάγγ ἦλπιζε νὰ τὸν εὕρῃ κοιμώμενον, καὶ νὰ φονεύσῃ αὐτὸν καθ' ὕπνου.

Τότε δὲ ἀντίδρασις τις ἐγένετο ἐν αὐτῷ. Ἐφοβεῖτο κ' ἐπεθύμει συγχρόνως τὴν φοβεράν ἐμφάνισιν τοῦ Τάϊ-Πίγγ.

Ἡ αὐγὴ ἐλεύκανε τὰ ὕψη ἄμα τῇ πέμπτῃ φυλακῇ, καὶ ἡ ἡμέρα ἐπέτειλε βραδεία.

Αἶφνης ἡ θύρα τῆς αἰθούσης ἠνοιχθῇ.

Ὁ Κιν-Φό ἀνωρθώθη, ζήσας κατὰ τὸ τελευταῖον ἐκεῖνο δευτερόλεπτον περισσώτερον ἢ καθ' ὅλον του τὸν βίον.

Ὁ Σούν ἦτο ἐνώπιόν του κρατῶν ἐπιστολήν. — Λίαν κατεπεῖγον! εἶπεν ἀπλῶς.

Ὁ Κιν-Φό ἤρπασε μετὰ πινος προαισθήματος τὴν ἐπιστολήν, ἥτις ἔφερε τὴν ταχυδρομικὴν σφραγίδα τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου, ἔσχισε τὸν φάκελλον τῆς, τὴν ἀνέγνω ταχέως, καὶ ὁρμήσας ἔξω τῆς σκιάδος τῆς Μακροβιότητος, ἀνεφώνησε:

— Βάγγ, Βάγγ!

Κ' ἐφθασεν αὐθωρεῖ εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ φιλοσόφου, οὐτινος ἦνοιξε βιαίως τὴν θύραν.

Ὁ Βάγγ δὲν ἦτο πλέον ἐκεῖ, οὐδ' εἶχε κοιμηθῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ. Ἀφοῦ δὲ οἱ ὑπνέται, προσδραμόντες εἰς τὰς κραυγὰς τοῦ Κιν-Φό, διηρέυνον τὸν οἶκον, ἀπεδείχθη ὅτι ὁ Βάγγ εἶχε γείνει ἄφαντος, οὐδὲν καταλιπὼν ἔχνος.

[Ἐπὶ συνέχισιν]

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΟΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

[Μετάφρασις Σπ. Μηλιαράκη].

Κατὰ τὴν καταγραφὴν ταύτην τῶν χειμερινῶν θερμοκρασιῶν καὶ τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς πίπτει ἡ χιών ἐν Ἀθήναις, ἀκολουθοῦντες τὴν συνήθειαν τῶν μετεωρολόγων, θεωροῦμεν ὡς μὴνας τοῦ ἰδίου χειμῶνος τὸν Δεκέμβριον, Ἰανουάριον, Φεβρουάριον. Ἐπίσης εἰς τὰς σημειώσεις ταύτας μεταχειρίζομεθα τὸ νέον ἡμερολόγιον, καὶ θερμόμετρον τὸ ἑκατοντάβαθμον ἐν σκιά, σημειοῦντες τὸ σημεῖον — ὅταν ὁ ὑδράργυρος κῆται ὑπὸ τὸ σημεῖον τοῦ πάγου.

Ἐπιθεωρήσας τινὰς ἐκ τῶν παλαιότερων παρατηρήσεων γινόμενας κατὰ τὰ ἔτη 1839-1857 ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Βούρη, τοῦ καθηγητοῦ κ. Παπαδάκη καὶ τοῦ κ. Θ. Χελδράκη, παρέθεσα αὐτὰς παρὰ τοὺς πίνακας τῶν νέων παρατηρήσεων, ἃς ἤρχισα τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1858 ἐν Ἀθήναις καὶ τὰς ὁποίας ἐξηκολούθησα ἀπὸ τοῦ 1863 τῇ βοηθείᾳ τοῦ κ. Ἀλεξίου Βουρλῆ μέχρι τοῦ 1879. Αἱ σημειώσεις αὗται ἐφαρμόζονται μόνον ἐπὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, κειμένης εἰς 300 πλάτος καὶ εἰς 100 μέτρων ὕψος ἀνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Ἐν πρώτοις καταγράφονται οἱ μέσοι βαθμοὶ τῶν μηνῶν Δεκεμβρίου, Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου.

	Δεκέμβριος	Ἰανουάριος	Φεβρουάριος
1839	12,9	—	—
1840	9,3	11,6	11,5
1841	12,2	11,3	10,9
1842	—	10,0	8,4
1846	14,6	—	—
1847	—	8,6	—
1853	11,1	—	—
1854	8,7	—	—
1858	10,5	4,0	4,9
1859	11,5	5,1	8,3
1860	12,5	10,7	10,3
1861	8,3	8,3	12,0
1862	8,3	9,7	11,4
1863	9,2	10,3	8,4
1864	10,0	4,6	10,8
1865	8,2	11,5	9,7
1866	9,2	7,8	11,1
1867	9,3	10,6	10,4
1868	10,7	9,7	7,8
1869	11,5	5,8	10,8
1870	12,8	10,0	9,6
1871	8,7	10,8	9,1
1872	12,8	9,7	8,7
1873	10,2	11,2	10,8
1874	12,9	8,0	7,3
1875	9,7	7,9	8,8
1876	13,4	8,0	11,2
1877	10,6	9,9	10,1
1878	13,2	7,9	8,5
1879	—	10,1	13,4

Ἐὰν δὲ θεωρήσωμεν τὰς μέσας ἀξίας τῶν τριῶν τούτων μηνῶν, καὶ μόνον διὰ τὰ 22 ἔτη ἀπὸ τοῦ 1857-1879, ἐπιπροσθέσωμεν δὲ καὶ τινὰς μικρὰς, ἀναγκαίας πρὸς ὀριστικὸν ἐξαγόμε-

νον ἐπιδιορθώσεις, θέλομεν ἐξαγάγει τὰ ἑξῆς:

Μέση θερμοκρα. τοῦ μηνὸς Δεκ. 10,60-0,57=10,03
 " " " " Ἰαν. 8,71-0,61=8,10
 " " " " Φεβρ. 9,70-0,73=8,97

Ἡ μέση λοιπὸν θερμοκρασία τοῦ χειμῶνος ἐν Ἀθήναις εἶνε 90,03 Κελσίου ἢ 70,22 Ῥωμύρου, ἀνάλογος τῇ ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γερμανίᾳ μέση θερμοκρασία τοῦ ἔτους.

Ἐπίσης δύνανται νὰ ὁρισθῶσι καὶ τὰ ἔσχατα τῶν θερμομετρικῶν βαθμῶν, δηλ. οἱ μέγιστοι καὶ οἱ ἐλάχιστοι βαθμοί, κατὰ τὰ 23 ἔτη λίαν ἀκριβῶς ἢ τοῦλάχιστον κατὰ μεγίστην προσέγγισιν. Τὸ γνωστὸν μέγιστον χειμερινὸν ψῦχος κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1850, καὶ ὁ ἡ θερμοκρασία ἦτο—10 Κελσ. ἢ 80 Ῥ, ἐπιβεβαιούται ὑπὸ τριῶν ἀσφαλῶν παρατηρήσεων.

Ἐλάχισται καὶ μέγισται χειμεριναὶ θερμοκρασίαι κατὰ τὰ ἔτη 1857-1879.

Δεκέμβριος	Ἰανουάριος	Φεβρουάριος
Ἐλάχ. Μέγ.	Ἐλάχ. Μέγ.	Ἐλάχ. Μέγ.
1857 -6 8 17,1	1858 -6,1 14,2	1858 -3,7 15,9
58 -3,6 21,2	59 -2,7 10,6	59 0,1 16,5
59 1,4 18,3	60 -2,5 20,9	60 0,6 21,5
60 2,1 20,2	61 -1,7 20,0	61 -1,4 23,1
61 -1,3 16,6	62 -5,7 20,2	62 2,2 22,8
62 -1,1 21,9	63 0,4 20,8	63 -3,0 21,5
63 -0,6 15,9	64 -4,8 15,2	64 0,6 19,2
64 4,3 17,2	65 2,8 19,6	65 2,7 17,4
65 -1,2 19,3	66 0,6 17,4	66 2,1 19,0
66 3,2 18,5	67 1,3 19,5	67 2,9 19,7
67 0,0 18,5	68 2,4 17,0	68 -0,5 18,9
68 0,5 19,4	69 -2,8 17,7	69 3,7 17,9
69 2,5 20,0	70 -2,4 16,4	70 -0,5 18,9
70 3,9 19,0	71 3,7 18,6	71 0,2 17,9
71 -0,2 20,8	72 1,3 16,8	72 0,6 18,9
72 3,7 20,1	73 2,9 18,5	73 0,8 19,3
73 1,7 18,0	74 -2,2 18,1	74 -2,7 17,6
74 3,7 17,5	75 0,2 16,7	75 -2,8 17,3
75 1,8 19,1	76 -3,4 16,5	76 1,5 20,0
76 1,5 21,0	77 -1,0 18,3	77 0,4 16,7
77 0,0 19,6	78 -2,5 15,6	78 -2,2 18,2
78 2,4 21,5	79 1,5 18,1	79 6,3 20,9

Ὡς μέσας δὲ ἀξίας χαρακτηριστικὰς τῶν μεγίστων τούτων καὶ τῶν ἐλαχίστων βαθμῶν ἐξαγομεν τοὺς ἑξῆς ἀριθμούς:

Κατὰ Δεκέμβ. Μέσον ἐλάχ. = +0,81 Μέσ. μέγ. = 19,12
 " Ἰαν. " " = -0,94 " " = 17,57
 " Φεβρ. " " = +0,36 " " = 19,16

Πότε πίπτει ἡ χιών ἐν Ἀθήναις.

Ἡ χιών ἐν Ἀττικῇ, ἰδίως δὲ ἐν Ἀθήναις, δὲν εἶνε φαινόμενον συχνὰ συμβαῖνον. Ἐνίοτε πίπτει ἀφθόνως, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ διατηρηθῇ. Σπανίως δὲ διέρχεται ὁ χειμὼν χωρὶς νὰ καλυφθῶσιν ὑπὸ χιόνος ὅρη 1000 μέτρων καὶ πλέον ὕψους. Ὑπάρχει κοινὴ γνώμη ὅτι ἡ χιών δὲν μένει ἐπὶ τῶν νήσων. Ἀλλ' ἐγὼ αὐτὸς παρετήρησα πολλάκις κεκαλυμμένας ὑπὸ χιόνος τὴν Σαλαμῖνα καὶ Αἴγιναν, τὴν Σύρον, τὴν Ἄνδρον, τὴν Τήνον, τὴν Ἀῖλον, τὴν Μύκονον. Συχνὴ εἶνε ἡ χιών ἐν Νάξῳ καὶ Πάρῳ ἕνεκα τῶν

ὕψηλων ὀρέων. Κατὰ παλαιὰν δὲ τινα εἰδησιν ἔπεσε χιών ἐν Σίρῳ ἐν ἔτει 1733 86ρίου20[8.

Γνωστὴ εἶνε ἡ ἀφθονὸς χιών ἡ πεσοῦσα ἐν Ἀθήναις τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1850. Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1864 ἔμεινεν ἡ πόλις χιονοσκεπὴς ὑπὲρ τὴν ἐβδομάδα· τοιαῦτα δὲ ὁμοία συμβάντα, καίτοι βραχείας διαρκείας, εἰσὶ καὶ ἄλλα. Περίληψιν τῶν παρατηρήσεών μου περὶ τῶν πρώτων (πρωΐμωνάτων) χιόνων ἐπὶ τοῦ Πάρνηθος, τοῦ Ὑμηττοῦ καὶ τῆς πόλεως καταχωρίζω κατωτέρω, παρατηρῶν, ὅτι κατὰ τὴν πτώσιν τῆς χιόνος ἐν τῇ πόλει ἐσημείωσα καὶ τὰς ἀραιοτάτας καὶ ἐλαχίστας κατὰ τὴν ποσότητα τῆς χιόνος νιφάδας, αἵτινες συνήθως διαφεύγουσι τῆς παρατηρήσεως τῶν πολλῶν.

Ἐπὶ τοῦ Πάρνηθος	Ἐπὶ τοῦ Ὑμηττοῦ	Ἐν Ἀθήναις
1858 Δεκεμ. 18	1858 Δεκεμ. 18	1858 Δεκεμ. 16
59 Ὀκτωβ. 9	60 Ἰαν. 16	59 Δεκεμ. 10
60 Νοεμβ. 6	61 Ἰαν. 1	61 Ἰαν. 13
61 Νοεμβ. 27	61 Δεκεμ. 18	61 Δεκεμ. 18
62 Δεκεμ. 4	62 Δεκεμ. 4	62 Δεκεμ. 18
63 Νοεμβ. 26	63 Δεκεμ. 9	63 Δεκεμ. 28
64 Δεκεμ. 5	64 Ἰαν. 14	65 Φεβρ. 24
65 Νοεμ. 12	65 Φεβρ. 23	65 Δεκεμ. 25
66 Ὀκτ. 20	66 Δεκεμ. 9	66 Δεκεμ. 10
67 Νοεμ. 7	66 Ὀκτ. 21	67 Δεκεμ. 24
68 Νοεμ. 1	67 Νοεμ. 7	68 Νοεμ. 23
69 Δεκεμ. 8	68 Δεκεμ. 11	70 Ἰαν. 28
70 Δεκεμ. 2	69 Δεκεμ. 9	71 Ἰαν. 21
71 Δεκεμ. 12	71 Φεβρ. 1	71 Δεκεμ. 14
72 Δεκεμ. 20	71 Δεκεμ. 13	72 Νοεμ. 5
73 Δεκεμ. 8	73 Δεκεμ. 8	73 Δεκεμ. 8
74 Νοεμ. 18	74 Νοεμ. 18	75 Ἰαν. 2
75 Δεκεμ. 11	75 Δεκεμ. 16	75 Δεκεμ. 31
76 Νοεμ. 4	76 Δεκεμ. 28	76 Δεκεμ. 28
77 Νοεμβ. 2	77 Δεκεμ. 29	77 Νοεμβ. 23
79 Ἰαν. 20		
79 Νοεμ. 5		

Ὁ Αἰγάλεως ἦτο χιονοσκεπὴς κατὰ τὰ ἔτη 1869, 1871, 1873 καὶ βραδύτερον.

Ὡς μέσους ὁρους τῆς πτώσεως τῆς χιόνος δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὰς ἀκολουθοῦσας ἡμέρας:

Πρώτη χιών ἐπὶ τοῦ Πάρνηθος τῇ 24 Νοεμβρίου
 " " τοῦ Ὑμηττοῦ " 18 Δεκεμβρίου
 " " ἐν Ἀθήναις " 23 Δεκεμβρίου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 18[6 Νοεμβρίου 1879.

Dr J. F. JULIUS SCHMIDT

Διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἀστεροσκοπίου.

ΧΕΙΜΩΝΕΣ ΑΞΙΟΣΗΜΕΙΩΤΟΙ

Πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ θερμομέτρου¹ τὰ ἔκτακτα καὶ παρατεταμένα ψύχη δὲν ἠδύναντο νὰ προσδιορισθῶσιν ἢ διὰ τῶν ἀξιοσημειώτων αὐτῶν ἀποτελεσμάτων. Τούτου ἕνεκα δυσχερὴς ἀποδίνει ἡ σύγκρισις τῶν χειμῶνων τῆς σήμερον πρὸς τοὺς τῶν ἀρχαίων χρόνων. Ἐν τούτοις

1. Πρῶτος εὐρετὴς τοῦ θερμομέτρου ὑπῆρξεν ὁ Γαλιλαῖος· τὸ κατὰ τὸ 1596 πρῶτον κατασκευασθὲν θερ-

πολλὰ ἀρχαῖα μαρτυρίαι πείθουσιν ἡμᾶς ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἕνεκα διαφορῶν αἰτιῶν ὁ χειμὼν ἦτο πολὺ δριμύτερος ἐν Εὐρώπῃ ἢ σήμερον. Ἑλλήνες καὶ Ῥωμαῖοι ἱστορικοὶ καὶ ποιηταὶ βεβαιοῦσι τοῦτο πολλαχοῦ τῶν συγγράμμάτων αὐτῶν.

Τὸν προσδιορισμὸν πολλῶν ἀξιοσημειώτων διὰ τὴν ἑκτακτον αὐτῶν δριμύτητα χειμῶνων ὀφείλομεν εἰς τοὺς χρονολογικοὺς. Ἰδοὺ δὲ ἡ χρονολογικὴ αὐτῶν κατάταξις, ὡς ἐξάγομεν αὐτὴν ἐκ τῶν χρονικῶν αὐτῶν.

Ἐν ἔτει 396 π.Χ. χιὼν καταπίπτει ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τεσσαράκοντα συνεχεῖς ἡμέρας ἀνευ διακοπῆς.

Ἐν ἔτει 299 μ.Χ. ὁ Εὐξείνιος πόντος πῆγνυται καθ' ὅλοκληρίαν.

Ἐν ἔτει 359 πῆξις ἐντελής τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ τοῦ Βοσπόρου.

Τῷ 400 μ.Χ. ὁ Ῥοδανὸς ἐν Γαλλίᾳ καὶ ὁ Εὐξείνιος πῆγνυνται ὁλοκληρῶς.

462 μ.Χ. Πῆξις ἐντελής τοῦ ποταμοῦ Var ἐν Γαλλίᾳ. Τὰ ποίμνια διαβαίνουν τὸν Δουνάβιν στερεῶς πεπηγμένον.

547. Πάντες οἱ ποταμοὶ τῆς Γαλλίας εἰσὶ στερεῶς πεπηγμένοι. Οἱ ἄνθρωποι διέρχονται αὐτοὺς πεζῇ καὶ ἄρῳ.

558. Ὁ Εὐξείνιος καλύπτεται ὑπὸ πάγου ἐπὶ εἴκοσι συνεχεῖς ἡμέρας.

559. Πῆξις ἐντελής τοῦ Δουνάβεως.

566. Ὁ χειμὼν παρατείνεται ἐπὶ μακρὸν δριμύτατος, ἐπιφέρων καταστροφὴν εἰς μέγα πλῆθος ζῶων.

608. Αἱ ἄμπελοι κατακαίονται ὑπὸ τοῦ παγετοῦ εἰς μέγα μέρος τῆς Γαλλίας.

763. Παρατεταμένος καὶ φοβερός χειμὼν ἐν Ἀνατολῇ. Ὁ Εὐξείνιος πῆγνυται εἰς βάθος 30 ποδῶν. Μέρος τῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κρημνίζεται ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῶν πάγων.

821. Οἱ πλεῖστοι τῶν ποταμῶν τῆς Εὐρώπης εἰσὶ πεπηγμένοι ἐπὶ ἓνα ὁλόκληρον μῆνα.

822. Ἀμαξαὶ βαρύνταται φορτωμένοι διέρχονται ἐπὶ μῆνα ὁλόκληρον ἐπὶ τοῦ Σηκουάνα ἐν Παρισίοις.

829. Πῆξις τοῦ Νείλου.

μόμετρον ἦτο ἀεροθερμόμετρον· συνίστατο δὲ ἐκ μῆδης σφαίρας μετὰ σωλήνος ἐντὸς ὑγροῦ. Πρώτη χρῆσις αὐτοῦ ἐγένετο πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἀσθενῶν, ὅτινες ἐλάμβανον τὴν σφαῖραν ἐν τῷ στόματι. Θερμόμετρα ἐξ ὕλου, μετὰ τινος ἔντοσθεν τακέντος ὑγροῦ, κατεσκεύασε τῷ 1647 ὁ ὕλοποιός Μωριάνης, ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ ἱατροῦ Ρινιέ. Ἡ φλωρεντινὴ Ἀκαδημία εὗρε πρὸς τοὺς ἄλλοις, ὅτι ἡ χιὼν τήκεται πάντοτε ἐν τῇ αὐτῇ θερμοκρασίᾳ τοιοῦτο δὲ τῷ 1701 προσέτεινε ὁ Νεύτων νὰ ληφθῇ ὡς κανονικὴ θερμοκρασία ἡ τῆξις τοῦ παγετοῦ καὶ ἡ ζέσις τοῦ ὕδατος. Τῷ 1714 (πρὸ τοῦ Ῥωμῦρ καὶ τοῦ Κελσίου) κατεσκεύασεν ἐν Δανίᾳ ὁ Φάρενχαιτ τὸ πρῶτον θερμόμετρον μετὰ διαιρέσεως μονοειδοῦς.

860. Ἡ χιὼν καὶ ὁ παγετὸς διαρκοῦσιν ἐπὶ ἐξ συνεχεῖς μῆνας. Ὁλόκληρος ἡ Ἀδριατικὴ πῆγνυται.

974. Χειμὼν φοβερός. Ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου στερεῶς πεπηγμένου οἱ ἄνθρωποι διέρχονται πεζῇ. Ἐπιδημία φοβερά μετὰ τὸ ψυχρὸς καὶ μετ' αὐτῶν λιμὸς μαστίζουσι τὴν Εὐρώπην. Τὸ τρίτον τῶν κατοίκων τῆς Γαλλίας ἐξολοθρεύεται.

988. Γενικὴ καταστροφὴ τῶν σπαρτῶν ἐκ τοῦ ψυχροῦ.

1009. Ἐν Ἰταλίᾳ πάντες οἱ ποταμοὶ πῆγνυνται.

1067. Παρατεταμένος καὶ δριμύτατος χειμὼν. Πάντες οἱ ποταμοὶ ἐν Γαλλίᾳ πῆγνυνται.

1100. Τὸ ψυχρὸς κατακαίει μέγα πλῆθος δένδρων καὶ ἐπιφέρει λιμὸν.

1124. Πολλὰ γυναῖκες καὶ παιδία θνήσκουσιν ἐκ τῆς δριμύτητος τοῦ ψυχροῦ. Αἱ ἐγγέλεις τῆς λίμνης τοῦ Brabant ἐν Γαλλίᾳ καταφεύγουσιν εἰς τοὺς σιτοβολῶνας.

1133. Πῆξις τοῦ Πάδου ἐν Ἰταλίᾳ. Ὁ οἶνος πῆγνυται ἐν ταῖς ἀποθήκαις. Μέγα πλῆθος δένδρων κατακαίονται ἐκ τοῦ ψυχροῦ.

1150. Ἡ θάλασσα πῆγνυται πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Ὀλλανδίας.

1204. Ψυχρὸς φοβερός. Πῆξις ἐντελής τῶν ποταμῶν ἐν Γαλλίᾳ.

1210. Ἀμαξαὶ φορτωμένοι διέρχονται ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς. Τὰ σπαρτὰ κατακαίονται ἐκ τοῦ ψυχροῦ.

1213. Ὁ ἐν Γαλλίᾳ ποταμὸς Vienne πῆγνυται τοῖς ἐπανειλημμένως.

1218. Καθ' ἅπασαν τὴν Γαλλίαν τὰ ὕδατα πῆγνυνται καθ' ὅλοκληρίαν.

1234. Ἀμαξαὶ βαρέως φορτωμένοι διέρχονται ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς πλησίον τῆς Βενετίας.

1236. Ὁλος ὁ Δουνάβης διατηρεῖται στερεῶς πεπηγμένος ὑπὲρ τὸν μῆνα.

1288. Ὁ Ῥῆνος πῆγνυται ἐν Ἑλβετίᾳ κατὰ μῆνα Μάρτιον.

1305. Ἐν Φλανδρίᾳ καὶ Ὀλλανδίᾳ ἡ θάλασσα πῆγνυται εἰς διάστημα τριῶν λευγῶν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς.

1316. Οἱ πάγοι καταστρέφουσι πάσας τὰς γεφύρας τῶν Παρισίων.

1323. Ὁλόκληρος ἡ Μεσόγειος καλύπτεται ὑπὸ πάγων.

1334. Πῆξις γενικὴ πάντων τῶν ποταμῶν ἐν Προβηγκίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ.

1357. Χιὼν ἀπιστεύτου ποσότητος πίπτει καθ' ἅπασαν τὴν Ἰταλίαν.

1364. Χειμὼν ἑκτακτός. Ὁ Ῥῆνος πῆγνυται εἰς βάθος 15 ποδῶν. Αἱ ἄμπελοι καὶ τὰ πλεῖστα τῶν καρποφόρων δένδρων κατακαίονται.

1400. Πᾶσαι αἱ πρὸς τὸ βόρειον τῆς Εὐρώπης θάλασσαι πῆγνυνται καθ' ὅλοκληρίαν.

1405. Ὁλόκληρος ὁ στρατὸς τοῦ Ταμερλά-

νου, ἄνδρες, ἵπποι καὶ κάμηλοι, ἐξολοθρεύονται ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ ἐν Κίνᾳ.

1408. Χειμὼν ἀξιοσημειώτος. Σχεδὸν πᾶσαι τῶν Παρισίων αἱ γέφυραι καταθραύονται ὑπὸ τῶν πάγων. Ὁ γραμματεὺς τοῦ δικαστηρίου ἀναφέρει ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ καταγράψῃ τὰ τῆς ὑπηρεσίας, ἐπεὶ δὲ ἡ μελάνη πῆγνυται εἰς τὸ ἄκρον τοῦ καλάμου, καίτοι ἐν τῇ ἐστία τοῦ δωματίου τοῦ καίει ζωήρον πῦρ. Ὁλη ἡ μετὰξὺ Νορβηγίας καὶ Δανίας θάλασσα εἶνε πεπηγμένη.

1420. Μεγάλῃ θνησιμότητι ἐν Παρισίοις ἕνεκα τοῦ ψυχροῦ. Ζῶα σαρκόβόρα εἰσερχόμενα εἰς τὴν πόλιν κατατρώγουσι τὰ πτώματα. Ὁλόκληρος σχεδὸν ὁ Εὐξείνιος εἶνε πεπηγμένος.

1422. Τὸ ὄξος πῆγνυται ἐν τοῖς ὑπογείοις. Τοῦτ' αὐτὸ πάσχει καὶ ὁ λόφος τῆς κεφαλῆς τῶν ἀλεκτρυόνων.

1430. Οἱ ἄνθρωποι μεταβαίνουν διὰ τῶν πάγων ἐκ Δανίας εἰς Σουηδίαν. Ὁ Δουνάβης διατηρεῖται πεπηγμένος ἐπὶ δύο μῆνας.

1434. Ὁ παγετὸς διαρκεῖ τριμνηνὸν ὅλον ἐν Παρισίοις. Ἐπανερχεται δὲ δριμύτατος κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον. Ἐπὶ τεσσαράκοντα συνεχεῖς ἡμέρας πίπτει χιὼν ἐν Ὀλλανδίᾳ.

1444. Ἀφθονωτάτη χιὼν εἰς τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν, διατηρηθεῖσα ἐπὶ τρεῖς ὅλους μῆνας.

1458. Στρατὸς 40,000 ἀνδρῶν στρατοπεδεύει ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως στερεῶς πεπηγμένου.

1468. Στρατιῶται Βουργουνδοὶ κόπτουσι τὸν οἶνον διὰ πελέκων.

1476. Ἐν τῷ στρατῷ Καρόλου τοῦ Θρασέος τὸ ψυχρὸς ἐπιφέρει τὸν θάνατον εἰς πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν.

1503. Ὁλόκληρος στρατὸς διαβαίνει τὸν Πάδον ἐπὶ πάγου στερεοῦ.

1507. Πῆξις τοῦ λιμένος τῆς Μασσαλίας. Θάνατος πολλῶν ἀνθρώπων καὶ ζῶων ἐκ τοῦ ψυχροῦ.

1544. Ὁ οἶνος πωλεῖται ἐν Παρισίοις κατὰ τεμάχια πεπηγμένα, ἅτινα κόπτουσι διὰ πελέκων.

1564. Πῆξις τοῦ Ῥοδανοῦ. Καταστροφὴ τῶν καρπῶν ἐκ τοῦ ψυχροῦ.

1570. Ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ ἀμαξαὶ βαρέως φορτωμένοι διέρχονται ἐπὶ τῶν ποταμῶν.

1586. Στρατιῶται Γάλλοι ἀποθνήσκουσιν ἐκ τοῦ ψυχροῦ ἐν ἐκστρατείᾳ. Γενικὸς ὀλεθρὸς τῶν ἐλαίων ἐν Προβηγκίᾳ.

1594. Ἡ θάλασσα πῆγνυται ἐν Μασσαλίᾳ καὶ Ἑνετίᾳ.

1599. Χειμὼν δριμύτατος. Σχεδὸν πάντα τὰ δπωροφόρα δένδρα κατακαίονται.

1603. Ἐν Παδοῇ ὁ οἶνος πῆγνυται ἐν τοῖς ὑπογείοις. Πολλὰ τῶν οἰκιῶν τῆς πόλεως ταύτης καταρρέουσιν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς χιὼνος.

1607. Οἱ βόες παγόνουσιν εἰς τὰ βουστάσια. Οὐδαμοῦ τῶν Παρισίων εὐρίσκονται πλέον

ξύλα εἰς καῦσιν. Ἀμάξια φορτωμένα διέρχονται ἐπὶ τοῦ Σηκουάνα.

1608. Καταστροφὴ παντελὴς τῶν ἀμπελῶνων ἐν Γαλλίᾳ. Ὁ οἶνος πῆγνυται ἐντὸς τῶν ποτηρίων· τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τοὺς ἄρτους ἅμα ἐξαγομένους τῶν κλιβάνων.

1621. Διαρκούντος τοῦ χειμῶνος τούτου ἡ Ἀδριατικὴ ἐπάγη δις.

1638. Πῆξις τῆς Βαλτικῆς εἰς ἑκτασιν 6 λευγῶν. Σουηδικὸς στρατὸς μετὰ πυροβολικοῦ διαβαίνει ἐκ Φινλάνδίας εἰς Φινλανδίαν ἐπὶ τοῦ πάγου.

1665. Ἐν Παρισίοις τὸ ψυχρὸς φθάνει μέχρι 22 βαθμῶν καὶ ἡμίσεος.

1683. Ψυχρὸς φοβερός ἐν Τουραίνῃ. Τὸ τρίτον τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ ἐν τοῖς πέριξ τοῦ Tours θνήσκει ἐκ τοῦ ψυχροῦ καὶ τῆς πείνης.

1684. Πῆξις τοῦ Ταμέσεως καθ' ὅλοκληρίαν μέχρι βάθους 11 ποδῶν.

1709. Ὁ φοβερώτατος τῶν χειμῶνων τῶν μαστιγάντων τὴν Εὐρώπην. Τὸ θερμόμετρον κατήλθε κάτω τοῦ 23ου βαθμοῦ ἐν Παρισίοις. Ἡ Μεσόγειος ἐπάγη εἰς διάφορα μέρη, τὸ αὐτὸ δὲ συνέβη καὶ εἰς τὸ στενὸν τῆς Μάγχης. Τῶν δένδρων οὐδὲν σχεδὸν ἀπέμεινεν ἐν Γαλλίᾳ. Ἡ ἐνδεῖα ὑπῆρξε φοβερά, τοῦ σίτου ἐκλείψαντος ὁλοσχερῶς. Ὁ οἶνος ἐπάγη ἐν Παρισίοις ἐντὸς τῶν βαρελίων, οἱ δὲ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἐθραύσθησαν κρούμενοι.

1735. Τὸ θερμόμετρον, ὅπερ τοῦ λοιποῦ θελούμεν ἔχει ἀκριβῆ γνώμονα εἰς προσδιορισμὸν τοῦ ψυχροῦ, κατήλθεν ἐν τῇ σινικῇ Ταρταρίᾳ μέχρις 67 βαθμῶν.

1740. Φοβερώτατον ψυχρὸς ἐν Ῥωσίᾳ. Ἐν Πετρούπολει οἰκοδομεῖται παλάτιον ἐκ πάγου καὶ πρὸ αὐτοῦ στήνονται κανόνια ἐκ πάγου ὡσαύτως, δι' ὧν κανονοβολοῦσιν εἰς ἱκανὴν ἀπόστασιν διὰ σφαιρῶν σιδηρῶν.

1783. Ἐν Παρισίοις ψυχρὸς 19 βαθμῶν. Ὁ παγετὸς διαρκεῖ ἐπὶ 69 συνεχεῖς ἡμέρας· ὁ Σηκουάνας καλύπτεται ὑπὸ πάγου ἐπὶ δύο ὅλους μῆνας.

1788. Ὁ πάγος τοῦ μεγάλου ὄχετος ἐν Βερσαλλίᾳ ἔχει πάχος 12 δακτύλων. Τὸ ψυχρὸς ἐφθασεν ἐν Παρισίοις εἰς 22 βαθμοὺς, ἐν δὲ Μασσαλίᾳ εἰς 17. Ἡ Μάγχη καλύπτεται ὑπὸ πάγου.

1795. Ἐν Παρισίοις τὸ ψυχρὸς εἶνε 23^ο, 5, τὸ δριμύτατον ἐξ ὧν συνέβησαν ἀπὸ τῆς εὐρέσεως τοῦ θερμομέτρου. Ὁ παγετὸς διαρκεῖ ἐπὶ 42 συνεχεῖς ἡμέρας. Ὁ ὀλλανδικὸς στόλος συλληφθεὶς ἐν τοῖς πάγοις καταλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ ἱππικοῦ.

1830. Τὸ ψυχρὸς ἐν Παρισίοις εἶνε 17^ο, 3. Πάντες οἱ ποταμοὶ πῆγνυνται. Πλῆθος ἀνθρώπων καὶ ζῶων ἀποθνήσκουσιν ἐκ τοῦ ψυχροῦ.

1840. Κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦτον μόνον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ συνέβη δριμύτατον ψυχρὸς, τὴν 15

Δεκεμβρίου, καθ' ἣν εἰσεκομίζοντο εἰς Παρισίους τὰ λείψανα Ναπολέοντος τοῦ Α'.

1846. Ἐν Pontarlier τῆς Γαλλίας ψυχὸς 34⁰, 3, ὅπερ ἐστὶ τὸ δριμύτατον ἀπὸ τῆς εὐρέσεως τοῦ θερμομέτρου.

1853. Πῆξις παντελὴς ὄλων σχεδὸν τῶν ποταμῶν τῆς Εὐρώπης.

1871. Ψυχὸς ἐκτάκτως δριμύ (22 βαθμῶν ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ τῶν Παρισίων) ἀλλὰ μὴ διαρκέσαν· ὁ Σηκουάνας πῆγνυται ἐπὶ μίαν ἡμέραν.

Τοιοῦτος ὁ κατάλογος τῶν ἐκτάκτων χειμῶνων, ὃν παρέχουσιν ἡμῖν αἱ διηγήσεις τῶν χρονογράφων. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἐν τοῖς προσηρμένοις ὁ λόγος εἶνε περὶ τοῦ χειμῶνος ἐν τῇ εὐκράτῳ ζώνῃ. Ἐν ταῖς ἀρκτέαῖς χώραις τὸ σὺνθηδες κατὰ τὸν χειμῶνα ψυχὸς θά ᾗτο δι' ἡμᾶς ἐκτακτον καὶ ἀνυπόφορον. Κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1834 ἐν τῇ Βορείῳ Ἀμερικῇ τὸ θερμομέτρον κατῆλθε μέχρι 40⁰, σημεῖον τῆς ἀποψύξεως τοῦ ὑδραργύρου. Ἡ τοῦ ὑδραργύρου δ' ἀπόψυξις εἶνε ἄλλως συνηθεστάτη ἐν Σιθέρᾳ καὶ τῇ βορειοτάτῃ Ἀμερικῇ. Καθ' ἣ διηγείται ὁ πλοίαρχος Parry ἐν τῇ νήσῳ Μελβίλλη ἐπὶ πέντε συνεχεῖς μῆνας τοῦ ἔτους ὁ ὑδραργύρος μένει ἐν καταστάσει ψύξεως ἐν ὑπαίθρῳ. Κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1808-1809 ἐν Μόσχᾳ, ἔνθα τὸ ψυχὸς ᾗτο 42-44 βαθμῶν, ἐγένοντο πολλὰ πειράματα ἐπὶ τοῦ ἀπεψυγμένου ὑδραργύρου.

Κατὰ τινὰ τῶν ἀποδημιῶν αὐτοῦ ὁ πλοίαρχος Ross ἐπλήρωσε τουφέκιον διὰ σφαίρας ἐκ σερρεοῦ ὑδραργύρου καὶ πυροβολήσας διετρύπησε σάνιδα ἐνὸς δακτύλου πάχους. Οἱ κάτοικοι τῶν χώρων, ἐν αἷς τὸ ψυχὸς εἶνε τοσοῦτον δριμύ, φροντίζουσι μετὰ πολλῆς μερίμνης νὰ προφυλάττωνται, καὶ πρὸ πάντων κατὰ τὰ ἄκρα αὐτῶν, τὴν ῥίνα καὶ τὰ ὦτα. Ἐπειδὴ τὰ ὄργανα ταῦτα δύνανται νὰ ἀποψυχθῶσι χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ τις τὸν ἐλάχιστον πόνον, ἐν πολλαῖς χώραις καθῆκον ἀβρότητας θεωρεῖται νὰ ἐρωτῶσιν οἱ συναντώμενοι ἀλλήλους περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ προσώπου των. Γνωστὸν δὲ εἶνε τὸ συμβᾶν εἰς τὴν περιώνυμον τραγωδὴν Ῥαχὴλ, ἥτις, περιδιαβάουσα χειμερινήν τινα ἡμέραν ἐφ' ἀμάξης ἐν ταῖς ὁδοῖς τῆς Πετρούπολεως, οὐ μικρὸν ἐξέπλάγη βλέπουσα ἄγνωστον εἰσορμῶντα εἰς τὴν ἄμαξαν αὐτῆς, καὶ ἀνευ περαιτέρω διασαφῆσεων τρέχοντα ἰσχυρῶς τὴν ῥίνα τῆς διὰ χιόνος. Κ.]

Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Ἐκ τῶν τοῦ Ἡλία Τανταλίδου.

Σκέπασε τὰ κεραμίδια πιθαματὶς δὺς τρεῖς τὸ χιόνι, Κ' εἶν' ἡ πόλις φασκιωμένη μ' ἕνα κάτασπρο σενδόνι.

Διέτε, διέτ' ἀσπροπροσώπους μέσ' ἑς ταῖς γούνας τυλιγμένους,

Διέτε, διέτε μέσ' ἑς τὸ χιόνι ὡς τὰ γόνατα χωμένους.

Χάθη' ὁ ἡρώϊσμός;

Πανταχοῦ ἀποκλεισμός.

Τοῦ, τοῦ, τοῦ
Κ' ἐγὼ κρυώνω
Μποῦ, μποῦ, μποῦ
Κ' ἐγὼ παγώνω.

Ὡ! τί κρούσταλλα! τί πάγοι! ὁ Δεκέμβριος ἀφρίζει, ὁ ἄερας λυσσάμενος ἑς τὰ παράθυρα μουγκρίζει.

Τῆς φακῆς τὰ παληκάρια κουκουλοῦνται ἐς τὸ στρώμα. Διέτε μύταις, ὅπου στάζουν, διέτ' ἀγνοῦς ἀπὸ τὸ στόμα.

Λόγι' ἀκούστε μασητά,
Μάτια διέτε δακρυστά.

Τοῦ, τοῦ, τοῦ,
Κ' ἐγὼ δακρύω.

Μποῦ, μποῦ, μποῦ
Ἄ! κρύο! κρύο!

Ἐνας χῶ, χῶ, χῶ, τὰ χέρια εἰς τὸ στόμα του ζεσταίνει ὅτε τῇ φωτιᾷ ὁ ἄλλος τρέχει καὶ τὰ μούτρα του θερμαίνει.

Κ' ὁ λεγόμενος ἐκείνος μὲ τὴν γούνα, τὸ σαμπούρι, ἔως τὸν λαιμὸν χωμένους χαρτιὰ παίξει ἑς τὸ ταντούρι.

Κ' ἐγὼ θέλω νὰ χωθῶ
Ἐς τὰ ζεστά νὰ ζεσταθῶ;

Τοῦ, τοῦ, τοῦ,
Γὰ τί κρυώνω,

Μποῦ, μποῦ, μποῦ
Καὶ πλευριτώνω.

Τί καλὸς εἶν' ὁ χειμῶνας δι' ἐκείνον ὅπου καίει! Τί καλὸ! ἐν ᾧ χιονίζει νὰ ρουφᾷ φοῦρ φοῦρ τὸ τέϊ.

Κ' ἐν ᾧ ἔξω ὁ ἄερας μᾶς χαλνᾷ τὸν κόσμον ὅλο. Αὐτὸς μέσᾳ νὰ τοὺς βάξῃ καὶ τοὺς δὺς συντρόφους σὺ οἱ οἱ!

Πλὴν-ἐμένα ἡ χιονιὰ
Καὶ ἡ βαροχειμωνιὰ,

Τοῦ, τοῦ, τοῦ,
Πῶς μὲ κρυώνει!

Μποῦ, μποῦ, μποῦ
Πῶς μὲ στρουμώνει!

Λέγουν ἔγινε χειμῶνας φοβερός εἰς ἄλλα μέρη Ἐνὸς δύο γραμματέων κατετάραξε τὸ χέρι.

Ἐμειναν Ἱπποῦργοι δύο ἔξαφνα κακαρωμένοι, Καὶ ἐφημερίς, μιά, λέγουν, νωστὶ ἐκδεδομένη,

Ἀπ' τὰ χιόν' ἀπ' ταῖς βροχαῖς,
Παρατεῖται μετοχαῖς

Τοῦ, τοῦ, τοῦ,
Ἐπαγιασμέναις,

Μποῦ, μποῦ, μποῦ,
Ἐψυχημέναις!

Κοκκωνίσσας μου, τί τρέχει;... Δοῖπόν μ' ὅλα τὰ λα-
χούρια,

Μ' ὅλας σας τὰς προφυλάξεις, καὶ μὲ ὅλα τὰ ταντούρια, Σὰς ἐπείραξ' ὁ χειμῶνας, εἴθετε κρυὸ λογιμῆναι εἰς;

Ὡ! ἡ ὄψις σας ἐκόπη! ὦ! πολ' εἴθετε πεπραγμέναις!

Κ' ὅταν βλέπῃ δὲ τινὰς
Τόσον κρύας καλλονὰς,

Τοῦ, τοῦ, τοῦ,
Τὸν πιάνει τρόμος,

Μποῦ, μποῦ, μποῦ,
Μεγάλως ὁμῶς!

Κάλε δὲ μὴν ἔχετ' ἔννοια, κ' ὁ χειμῶνας θὰ περάσῃ Κ' ἔρχεται τὸ καλοκαίρι, ὅπου θὰ μᾶς ξεσκουριάσῃ.

Τότε τρώγεσθε κομμάτι κἂν εἰς τόπον παγωτῶν, Νὰ ψυχραίνετε τὰ στήθη φλογισμένων ξαστῶν,

Τότε... (ὁμῶς δὲν βαστῶ
Τὸ κονδύλι μου πετῶ,
Τοῦ, τοῦ, τοῦ,
Γιατὶ παγώνω,
Μποῦ, μποῦ, μποῦ
Γιατὶ ζαρώνω).

ΜΑΓΚΑΛΙΟΝ ΚΑΙ ΤΑΝΔΟΥΡΙΟΝ

[Ἐκ τῶν τοῦ Σκαρλάτου Βυζαντίου]

Αἱ παντὶ ἀνέμφ' ἀναπεπταμέναι καὶ πλεκταὶ μᾶλλον ἢ κτισταὶ τουρικαὶ οἰκίαι θερμαίνονται τὸν χειμῶνα δι' ἀνθράκων. Καὶ διὰ τοῦτο τὸ χρησιμώτερον τοῦ χειμῶνος ἐπιπλον εἶνε τὸ μαγκάλιον, μικρὸν ἢ μέγα, ὠριχάλκινον ἢ πῆλινον, καὶ τῶν πασσάδων ἀργυροῦν. Τὴν χρῆσιν δὲ τοῦ αἰθράνου τούτου ἀπαντῶμεν καὶ παρὰ τῷ Ἱερεμίᾳ—«Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐκάθητο ἐν οἴκῳ χειμερινῷ, ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἐννάτῳ, καὶ ἦν τεθειμένον ἐνώπιον αὐτοῦ αἰθρανὸν πλήρες ἀνθράκων διαφανῶν». Αἱ δὲ γυναῖκες, ἵνα προφυλάξωσι τὴν ὀψιν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ φλογμοῦ τοῦ πυραύνου καὶ οἰκονομήσωσι συγχρόνως καὶ τὰ κάρβουνα, ἐπενόησαν τὸ τανδούριον,¹ τοῦ ὁποῦ δύσκολον νὰ συλλάβωσιν ἰδέαν αἱ Ἑλληνίδες, ἐὰν μὴ τὸ ἴδωσι.

Τὸ τανδούριον εἶνε εἶδος τραπέζης σκεπασμένης μὲ τάπητας καὶ πεπλώματα, καὶ περιεχομένης ἐντὸς μικροῦ πυραύνου κάρβουνα ἀναμμένα, ὅπου ζεσταίνουσι τοὺς πόδας αὐτῶν οἱ περικαθήμενοι. Ἡ χρῆσις του εἶνε οἰκονομικωτάτη καὶ, λόγῳ συναναστροφῆς, διηλεκτικωτάτη.

Ἡ θερμάστρα ὑπάγει κατ' ὀλίγον νὰ ἐξοσρακίσῃ τὸ τανδούριον, καὶ ἴσως πρὸς ὠφέλειαν τῆς υγείας τῶν Κυριῶν, διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις συννετέλει, λέγουσιν οἱ Ἀσκληπιάδαι, καὶ πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν αἱμορροϊδῶν, τῶν ὁποίων, κατὰ τὸν Χάμμερ, εἶνε καὶ συνώνυμον εἰς τὸ Περσικόν. Δὲν τολμῶ νὰ φιλονεικῶ, ὡς πρὸς τοῦτο, μετὰ τῶν ἐξοχωτάτων, ἀν καὶ ἐγνώρισά τριάκοντα ἴσως ἑκατοντούτιδας Κυρίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, αἱ ὁποῖαι διεβίωσαν υγιέσταται, ζωηρόταται, εὐθυμόταται, καὶ ἀπέθανον, ὅταν πλέον ἐβαρύνθησαν νὰ ζῶσιν εἰς τὴν κόγχην τοῦ τανδουρίου των· ἐκεῖνο ὁμῶς, ὅπερ ἠξέυρω, εἶνε ὅτι, ἐὰν ἡ Ἑστία τῶν παλαιῶν ᾗτον ἱερά, καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ κατὰ τὸν Μεσαίωνα παρ' αὐτὴν ᾗτον ἡ ἐντιμωτέρα θέσις, τὴν ὁποίαν κατεῖχε δικαιοματικῶς ὁ γέρον οἰκοδεσπότης ἢ ἡ οἰκοδέσποινα,¹ ὅθεν καὶ τὴν ἐκαλλώπιζον ὡς νύμφην, αἱ εὐγενεῖς συμπολιτίδες μου δὲν μένουσι κατ' οὐδὲν ὀπίσω τῶν παλαιῶν, ἐπιδεικνύμεναι περὶ τὸν τοῦ τανδουρίου των στολισμὸν ὅλην αὐτῶν τὴν πατροπαράδοτον φιλοκαλίαν· καὶ φρονῶ ὅτι διασκεδάσις ἢ συνομιλία, τὴν ὁποίαν διεδέχετο πολλὰκις περὶ τὸ μεσονύκτιον τὸ λεγόμενον τσιλιν-

1. Ἐκ τοῦ Τέν-νουρ, σώματος θερμάνσις.

2. Ἐθιμον πανάρχαιον· διότι καὶ ὁ Ὁμηρος τοὺς γέροντας γονεῖς τῆς Ναυσικάας παρὰ τὴν ἑστίαν καθίζει.

γκίρ-σοφρασί, εἶδος ἐπιδειπνίδος, περίεξ μεγαλοπρεπῶς ἐσρωμένου τανδουρίου, δὲν ἀναπληροῦται οὔτε διὰ τῆς παρεστίας, οὔτε διὰ τῶν ἀνακλίντρων. Ὅτι δὲ, καίτοι συνελοῦν πρὸς ἀνάπαυσιν, καὶ, ἂν θέλητε, ἐκλυσίν τινα τοῦ σώματος, δὲν ἀφαιρεῖ ὁμῶς τίποτε τῆς ἀνδρείας τῆς ψυχῆς, ἀπόδειξις ὁ ἀείμνηστος ἐκείνος καὶ ἀληθῶς Ἱερὸς τοῦ Δραγασανίου λόγος, τοῦ ὁποῦ ὅλοι σχεδὸν οἱ εὐγενεῖς λοχίται ᾗσαν ἀναθρεμμένοι εἰς τὸ τανδούριον, καθαυτὸ Τανδούρ-τσελεμπήδες, καθὼς τοὺς λέγουσιν. Αἱ δὲ Τούρκισσαι ἰδίως τόσον εἶνε ἀπὸ τοῦ τανδουρίου των ἀναπόσπαστοι, ὥστε, ὅταν ἐβλεποῦν τὴν Κυρίαν Κόμησαν Desalleurs, σύζυγον τοῦ πρέσβους τῆς Γαλλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, φοροῦσαν τὸ λεγόμενον τότε παταίριον, εἶδος κρινολίνου, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐποποθεῖται ὁ ὑπηρετῆς τὸ συνειθιζόμενον ὑπὸ τῶν Κυριῶν ἐν Εὐρώπῃ αἰθρανὸν (chauffe-rette), ἔλεγον θαυμάζουσαι πρὸς ἀλλήλας: «Ἴδου ἡ Ἑλτοῦ-μπεη Χαννοῦμ, ἥτις φέρει μεθ' ἑαυτῆς τὸ τανδούριον της»!

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑΙ

Τὰ Χριστούγεννα εἶνε ἑορτὴ δημοτικωτάτη ἐν Ἀγγλίᾳ περιλαμβανούσα δύο ταυτοχρόνως ἑορτάς ἡμῶν. τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Νέον Ἔτος. Εἶνε δ' ἐξαιρετῶς ἡ ἑορτὴ τῶν παιδιῶν, ἅτινα καθίστανται οἱ τύαννοι τῆς ἡμέρας, τὰ πάντα ἀνατρέποντες καὶ φέροντες ἄνω καὶ κάτω. Ἡ ἑορτὴ αὕτη πανηγυρίζεται ἰδίως διὰ συμποσίων φαιδροτάτων καὶ ἀτελευτήτων, φιλοξενία δὲ ἄκρα μετὰ χαρᾶς ἐπικρατεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν. Πανταχόθεν αἱ καπνοδόχοι καπνίζουσιν, οἱ κλίβανοι εἶνε κατὰ μέτρον κρεάτων κομισθέντων ὑπὸ ἀνθρώπων μετρίως καταστάσεως, οἱ ὀβελοὶ περιστρέφονται, οἱ φανοὶ, αἱ δᾶδες, οἱ λύχνοι, αἱ λαμπάδες, τὸ φωταεῖον ἀστράπτουσιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς διηχλῶδους νυκτός. Ἀμύθητος δὲ εἶνε ἡ ποσότης τῶν καταναλισκόμενων πτηνῶν μάλιστα δὲ τῶν χηνῶν. Βασίλισσα δὲ τῆς ἑορτῆς εἶνε ἡ πουντίγγα, τὸ κατ' ἐξοχὴν ἐθνικὸν πλακούντιον, ὡς παρ' ἡμῖν τὰ χριστοφώμα καὶ ἡ βασιλόπιττα, ὅθεν καὶ ἡ εὐτελεστάτη τῶν τραπέζων ἔχει τὴν ἡμέραν ταύτην χήνα καὶ πουντίγγαν, πρὸς πανηγυρισμὸν τοῦ Κρίστμας, ὡς ὀνομάζουσιν οἱ Ἀγγλοὶ τὰ Χριστούγεννα. Οἱ ὑπηρεταὶ καὶ οἱ προμηθευταὶ τῶν μεγάλων οἰκιῶν ἔρχονται τὸ μεσονύκτιον εἰς τὰς οἰκίας τῶν κυριῶν των καὶ τῶν πελατῶν, καὶ ἄδοντες τὰ Χριστούγεννα προτείνουσιν εἰς αὐτοὺς τὸ κοινὸν τῶν Χριστουγέννων, ἐν ᾧ θὰ τεθῶσι τὰ εἰς αὐτοὺς προωρισμένα δῶρα.

Τὰ Χριστούγεννα ἐπανηγυρίζοντο ἄλλοτε μετὰ πολὺ πλεονος λαμπρότητος καὶ διαχύσεως. Τὸν ἱπ' αἰῶνα βλέπομεν ἱερέα καὶ βασιλέα ἡγουμένους φαίδρας καὶ πολυπληθοὺς συνοδείας προσωποφόρων πάσης τάξεως, ἄδόντων τὰ Χρι-

σπούγεννα. Μετημφισμένοι άλλοκοτως θεράποντες, παιδιά, τεχνίται, πάντες ἀδιακρίτως προσέρχονται πρὸς τὴν βασιλίσσαν τῆς ἐορτῆς τείνοντες τὸν κουμπάρων των καὶ αἰτοῦντες γενναιοδωρίαν χαρᾶς, φαιδρότητας, γέλωτος, ἐλεημοσύνην τέρψεων καὶ ἡδονῶν. Ἐρρῖκος ὁ Β' ὑπηρετεῖ αὐτὸς τὸν εὐωχούμενον υἱὸν του, τὸν βασιλέα τοῦ συμποσίου, ἐν ἡχοῖς σαλπίγγων κομιζών τὸ πινάκιον τῆς τιμῆς, κεφαλὴν κάπρου, ὅστις ἐστεμμένος δάφνη καὶ δενδρολιθάνω ἔχει κεκαλυμμένους τοὺς χαυλιδόντας αὐτοῦ ὑπὸ πορφυρῶν μῆλων καὶ χρυσιζόντων πορτοκαλίων. Τέλος δὲ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν πολῖται, οἱ ἰσχυρότατοι τῶν ἐν Λονδίῳ, φέροντες στολὰς καὶ τίτλους φαντασιώδεις, βασιλέως, βασιλίσσης, ὑπουργῶν, ἐκτελεγμένους ὑπὸ τῆς Μωρίας, ἱππεῖς ἱππεύοντες χαρτίνους ἱππούς, σαλπίζοντες, ἀνασεύοντες δάδας τρέχουσιν εἰς Κήσιγκτον εἰς συνάντησιν τοῦ ἐκγόνου Ἐδουάρδου τοῦ Α', πάντες ἐν μιᾷ χαρᾷ συνηνωμένοι, πάντες ἄδοντες τὰ Χριστούγεννα!

Καὶ τοὶ δὲ τὴν σήμερον ἡ ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων δὲν πανηγυρίζεται μετὰ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἄλλοτε θορύβου, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ὅμως Ἀγγλος μὴ ἐξεγειρόμενος εὐθυμὸς τὴν αὐγὴν τῆς μεγάλης ταύτης καὶ ἐπισήμου ἡμέρας. Πᾶν δὲ ὅ τι ἀναφέρεται εἰς τὸν στόμαχον διὰ μέσου τῶν ὀφθαλμῶν, εἰς ἐκτεθειμένον κατὰ μήκος τῶν ὀδῶν μετ' ἐθνικῆς ὄντως εὐαρεσκίας ἀπὸ τοῦ πυρρόχρου κρομμύου τῆς Μαλάγας μέχει τῶν πελωρίων ἐκείνων τμημάτων τοῦ κρέατος, ἅτινα μόνον ἐν Ἀγγλίᾳ βλέπει τις, καὶ ἅτινα φαίνονται προωρισμένα εἰς πλήρωσιν τοῦ στομάχου γίγαντός τινος πελωρίου. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι αἱ ἀπολαύσεις τῶν Χριστουγέννων δὲν περιορίζονται μόνον ἐν τῷ στομάχῳ, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ κλεπτά φιλήματα, καὶ διεξοδικὰ παραμύθια ἅτινα ὁ πάππος διηγεῖται εἰς τὴν πέριξ αὐτοῦ πρὸ τῆς πυρᾶς περικαθημένην οἰκογένειαν. Ἐν τινι διηγέματι αὐτοῦ ὁ διάσημος ἄγγλος μυθιστοριογράφος Κάρολος Δίκενς παραινέει κύριόν τινα Πίκουικ, ὅστις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τύπος γυναικίου Ἀγγλου εὐπατρίδου κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Χριστουγέννων. Κατασπάζεται τὰς νεκρὰς γυναῖκας, αἵτινες καὶ αὐτῶν ἀντασπάζονται αὐτὸν, ἀκροᾶται μετὰ ἀρρήτου ὑπομονῆς παραμύθια ἀτελεύτητα, καμαρώνει ἱστάμενος πρὸ τῆς ἐστίας, καὶ πίνει πούρην ὅσον χωρεῖ ὁ στόμαχος ἀνθρώπου. Ἀληθῶς μερψίμοιροί τινες ἡθικολόγοι διατείνονται ὅτι τὰ πράγματα δὲν γίνονται ὅπως περιγράφονται, λέγει που ὁ Γάλλος Λουμπλάν, λέγουσιν ὅτι αὐτοὶ τοῦλάχιστον οὐτε ἔδοσαν κλεπτὸν φίλημα οὐτε ἔλαβον, ὅτι οὐδὲν ἐπέρχονται δυσπεψία, ὡς θὰ ἐπίστευέ τις ἀναγινώσκων τὰ διηγήματα καὶ τὰς περιγραφὰς τῶν κατὰ τὰ Χριστούγεννα ἐκδιδόμενων βιβλίων τῆς λεγομένης φιλολογίας

τῶν Χριστουγέννων. Καὶ ὅμως πανταχοῦ βλέπει τις ἀγγελίας πεπτικῶν καταποτίων πρὸς χρῆσιν τῶν πανηγυρίζοντων καὶ νῦν τὰ Χριστούγεννα, ὡς πάλαι ποτὲ οἱ πρόγονοι αὐτῶν. Ὅπως δὴ ποτε δὲν θὰ ὑπῆρχε λόγος χαρᾶς καὶ ἀπολαύσεως, ἐὰν μὴ ὁ ἄνθρωπος ἐνίοτε καὶ ἐν μέσῳ τῶν πικροτάτων αὐτοῦ θλίψεων ἤγετο νὰ θεωρῇ τὸν βίον ἀπὸ τῆς ἡττον λυπηρᾶς αὐτοῦ ὀψέως. Πολλάκις τὸ ἥδη λήγον ἔτος ὑπῆρξεν εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους σκληρὸν καὶ βαρὺ, καὶ τὸ ἥδη προσερχόμενον δὲν προσέρχεται χωρὶς καὶ νὰ ἐμποιῇ ἀνησυχίαν τινά.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω γεγραμμένων παρατίθεμεν τὰ ἐπόμενα, ληφθέντα ἐξ ἄρθρου δημοσιευθέντος διὰ τινος ἐφημερίδος τὴν ἐπομένην ἐβδομάδα τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων ἐν Λονδίῳ.

«Ἐπειδὴ τὸ ἔτος τοῦτο συνέπεσε Κυριακὴν ἡ ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων, ἡ μεγάλη ἐθνικὴ ἐορτὴ τῆς Ἀγγλίας καὶ Ἰσλανδίας (τῆς πρεσβυτεριανῆς Σκωτίας μὴ ἐορταζούσης τὰ Χριστούγεννα), παρετάθη πέρα τοῦ συνήθους. Τὸ Σάββατον οἱ μεγάλοι ἐμπορικοὶ οἰκοὶ ἀνέστειλαν τὰς ἐργασίας τῶν ἐπαναλαβόντες αὐτὰς τὴν Τρίτην τὸ παράδειγμα δὲ τούτων ἐμιμήθησαν τὴν Δευτέραν καὶ τὰ μικρότερα ἐμπορικὰ καταστήματα. Ὡστε τὸ ἔτος τοῦτο τριήμερος ἐγένετο ἄργια, καὶ ἐπειδὴ εἰθίσται νὰ διέρχωνται τὰς ἡμέρας ταύτας ἐν ταῖς ἐξοχαῖς, τὸ Λονδίον ἀπέμεινε ἐρημον πλέον τοῦ συνήθους. Ἀλλὰ καὶ οὕτω δὲν ἐφάνησαν αἱ ὁδοὶ τοῦ Λονδίνου ἔρημοι, ἀλλὰ λίαν πρῶτ' πλῆθος λαοῦ κατέκλυσε αὐτὰς ἐορτάσιμα ἐνδεδυμένον. Μικραὶ δὲ παραστάσεις καὶ ἄλλα νέα θεάματα παρίσταντο εἰς τὰ δεκατέσσαρα θεάτρα τῆς πόλεως. Πᾶσαι δὲ αἱ οἰκίαι κατεκοσμοῦντο ὑπὸ κλάδων χαμαιδάφνης μετὰ τῶν ἐρυθρῶν αὐτῶν κόκκων. Πᾶν παιδίον κρατεῖ καὶ πορτοκάλιον, αἱ δὲ οἰκογένειαι ἐν χορῷ περιπλανῶνται ἀνὰ τὰς ἐξοχὰς τερπόμεναι καὶ εὐθυμούσαι, καὶ τὴν ἐσπέραν ἐπὶ τῆς ὑπὸ τῶν φαιδρῶν δαιτυμόνων περικυκλουμένης τραπέζης κεῖνται μεγαλοπρεπῶς ὁ ἰνδικὸς ὄρνις καὶ ἡ πουδίγγα, τὰ ἐκ παραδόσεως ἀναπόφευκτα ταῦτα κοσμήματα τῆς ἐορτῆς. Τὰ ἀγγλικά σχολεῖα δύο ἔχουσι κατ' ἔτος διακοπὰς τῶν μαθημάτων, τὴν μὲν μακροτέραν τὸ θέρος, τὴν δὲ τὰ Χριστούγεννα, καὶ διὰ τοῦτο ἴσα ἴσα ἡ ἐορτὴ εἶνε οὐσιωδῶς οἰκογενειακὴ ἐορτὴ, διότι συναθροίζονται εἰς τὴν οἰκίαν τὰ πανταχόθεν διεσπαρμένα ἐν τοῖς σχολείοις παιδιά. Εἶνε καὶ ἡ πρώτη τοῦ ἔτους καὶ ἡ δωδεκάτη νύξ ἡμέραι σχολῆς, ἀλλ' αὐταὶ εἶνε δευτερεύουσαι ὡς πρὸς τὰ Χριστούγεννα ἐορταὶ κατ' αὐτὰς τελουμένης οἰκογενειακᾶς καὶ τὰς συναντήσεις καὶ εὐχίας, τὰ παντὸς παιγνίδια συναθροίσεις καὶ εὐχίας, τὰ παντὸς παιγνίδια καὶ τοὺς ποικίλους χοροὺς καὶ τὰς διασκεδάσεις. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὰ θρησκευτικὰ ἐν Ἀγγλίᾳ ἔθιμα ἀπαγορεύονται τὴν Κυριακὴν αἱ τοιαῦται

διασκεδάσεις, ἀνεβλήθη ἡ τελετὴ τῶν Χριστουγέννων ἀπὸ τῆς 25 εἰς τὴν 26 τοῦ μηνός. Ἡ ἐπιούσα τῶν Χριστουγέννων ὀνομάζεται ἡμέρα πυγμαχίας, καὶ ὁ χύδην λαὸς τῆς Ἀγγλίας ἐπιδίδεται μετὰ χαρᾶς εἰς τοὺς προσφιλεῖς τούτους ἀγῶνας. Οἱ δὲ κύριοι συγχωροῦσιν εἰς τοὺς ὑπηρέτας νὰ μετέχῃ τῶν διασκεδάσεων τούτων. Καὶ ἕκαστον δὲ θεάτρον τὴν ἡμέραν ταύτην παρέχει εἰς τοὺς θεατὰς αὐτοῦ καὶ νέαν τινὰ μιμικὴν παράστασιν, ἡ δὲ ὁρμή τι ὑπόθεσιν ἔχον δημῶδες παραμύθιον ἢ δημῶδη τινὰ παράδοσιν. Ὅσημέραι δὲ τὰ θεάματα ταῦτα γίνονται λαμπρότερα, αἱ σκηνικαὶ διακοσμήσεις ποικιλώτεροι, καὶ τὸ πλῆθος συνωθεῖται μετὰ μεγίστης προθυμίας πρὸ τῶν πυλῶν τῶν θεάτρων. Τὰ Χριστούγεννα ὡσαύτως εἶνε ἡ ἡμέρα τῆς ἐλεημοσύνης καὶ τῆς φιλοξενίας, καὶ αἱ ἐφημερίδες εἶνε μεστὰι προσκλησέων ὑπὲρ παντοίων ἀγαθοεργῶν σκοπῶν. Αἱ συνεισφοραὶ ἀφρονουσί, καὶ τὰ βαλάντια τῶν ἰδιωτῶν ἀφειδῶς ἀνοίγονται παρέχοντα τὸ ἀναλογοῦν μέρος εἰς τοὺς πένητας ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ ἐθνικῇ ἐορτῇ. Ὑπάρχει δὲ ἔθιμον νὰ διανέμωσι μικρὰ τινὰ δῶρα εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας, εἰς τοὺς γραμματοκομιστὰς κλπ. κλπ. Τούτου δ' ἕνεκα πλεῖστοι τῶν Ἀγγλῶν ἀπέρχονται τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς τὰς ἐξοχὰς, ἵνα ἀποφύγῃ τὰς νενομισμένας ταύτας δαπάνας, καὶ μόνον ἐπανερχονται εἰς Λονδίον ἀφ' οὗ αἱ κοινωνικαὶ σχέσεις ἐπαναλάβωσι τὴν συνήθη αὐτῶν φορὰν.

Τέλος δὲν πιστεύομεν ὅτι οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται θὰ μεμφθῶσιν ἡμᾶς ὡς μακρολογούντας, ἐὰν ὑποβάλωμεν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν τὴν ζωηροτάτην, γραφικωτάτην ἅμα δὲ καὶ ἀληθεστάτην εἰκόνα τῶν Χριστουγέννων, ἥτις ἐγράφη ποτέ· ὀφείλεται δὲ ἡ εἰκὼν αὕτη εἰς τὴν ζωηράν καὶ πρωτότυπον γραφίδα τοῦ κ. Λουμπλάν.

«Ὁ μὴ ἰδὼν τὰ ἐργαστήρια καὶ τὰ κρεσπωλεῖα τοῦ τόπου τούτου—μάλιστα τὰ κρεσπωλεῖα—τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων οὐδὲν εἶδε. Μὰ τὸ ναί, ἐὰν εἶνε ἀληθές, καθὰ βεβαιούσιν αἱ πιστεύουσαι ψυχαί, ὅτι προσεγγιζόντων τῶν Χριστουγέννων τὰ ἄλογα ζῶα λαμβάνουσιν αἴφνης τὸ δῶρον τοῦ λόγου, αἱ συνδιαλέξεις αὐτῶν περὶ τῆς τύχης, ἥτις τὰ ἀναμένει, θὰ εἶνε βεβαίως πολὺ λυπηραὶ, καὶ θὰ ἀνακοινῶσι πρὸς ἀλλήλα λυπηρὰς σκέψεις, βλέποντα πόσον τῇ 20 Δεκεμβρίου λησμονεῖ εἰς ὅλος λαὸς τὴν σοφὴν ταύτην γνώμην τοῦ Σενέκα: *Μεγά τῆς ἐλευθερίας μέρος ἐστὶ τὸ κρατεῖν τῆς κοιλίας, Magna pars libertatis est bene moratus ventris.*

»Ὅποια πελώρια τεμάχια κρέατος, ὕψιστοι θεοί! Ὅποια ὄρη αἱ μορρῦτων κρεάτων! Ὅποια πολυτέλεια μεγαλοπρεπῶν ἐδωδίων! Ὅποια λατρεία πρὸς τὸν βούν! Καὶ πῶς ἐννοεῖ τις ὅτι βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας κατέταξεν εἰς τὴν τάξιν τῶν ἱπποτῶν τὴν βοεῖαν ῥάχιν! Ναί, ἀλή-

θειαν λέγω, ἱππότης εἶνε ἡ βοεῖα ῥάχιν ἐνταῦθα, τιτλοφορούμενη σὺν Ἀδρὶν καὶ τὸν τίτλον τοῦτον ἔχει παρὰ Καρόλου τοῦ Β'.

»Ὑπάρχουσιν ἐν Ἀγγλίᾳ ἄνθρωποι καλλιεργούντες λάχανα; Οὐχί, ἐλπίζω, διότι οἱ τοιοῦτοι θὰ ἦσαν προδότες τῆς Πατρίδος. Ὅπως δὴ ποτε ἡ 25 Δεκεμβρίου εἶνε ἡμέρα κατασχύνουσα αὐτοὺς. Διότι κατὰ μυριάδας μετρεῖσθε, ὧς ὑπερηφάνως ἐκτεθειμένοι πρὸ τῆς σαρκοδορωτάτης ἐν ἀνθρώποις φυλῆς, βόσται κεφαλαί, ῥύγγη κάπρου, ἰνδικοὶ ὄρνιθες, πάπαι, ὄρνιθια, ἀλεκτρούνες, χῆνες, τέτρακες, πέρδικες, φασιανοί, χαραδριοί, λαγιδεῖς, ἀγριοπάπαι, σκολόπακες, καὶ ὑμεῖς, ὧς ἰχθὺς παντοῖοι τὸ τε εἶδος καὶ τὸ μέγεθος, ὧς ἡ ἀπαριθμησις θὰ κατεπὼναι τὴν ὑπόμονον μεγαλοφυῶν τοῦ Ὁμήρου!

»Ἀλλ' ἡ ὁμίχλη τῶν Χριστουγέννων καλύπτει τὴν γῆν. Ἀνατέλλει ἡ ἡμέρα τῆς γενικῆς γαστριμαργίας, ἡ μεγάλη ἡμέρα, ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἡ δυσπεψία ἀποτελεῖ μέρος τῶν ἐθνικῶν θεσμῶν. Ἴνα δὲ παρασκευασθῶσιν εἰς αὐτὴν ἀξιοπρεπῶς οἱ μᾶλλον προνοητικοὶ ἐφρόντισαν νὰ ἐφοδιασθῶσι διὰ καταποτίων πεπτικῶν, ἅτιν' ἀναγγέλλουσι διὰ τῶν ἐφημερίδων οἱ κ. κ. φαρμακέμποροι. Καὶ ἡδὴ δ' ὁ ἐχθρὸς δύναται νὰ ἐλθῇ νῆ Δία, οὐδεὶς φοβεῖται αὐτόν!

»Ἐὰν δὲ καὶ σήμερον ἔτι χορεύωσι μετὰ τῆς αὐτῆς καὶ πρότερον προθυμίας, ἐὰν ἡ «πυρὰ τῶν Χριστουγέννων» ὑπάρχῃ ὡς ἄλλοτε, ἐὰν τὰ κλεπτά φιλήματα συγχωροῦνται ἔτι, ἐὰν δηλ. οἱ ἄνδρες ἔχωσι τὴν ἀδειαν νὰ ἀσπάζωνται τὰς γυναῖκας, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, δὲν δύναται νὰ το βεβαιώσω. Ἴσως οὐχί. Ἀλλὰ περὶ τῶν τιμῶν ὅμως τῶν ἀπονεμομένων εἰς τὸν βούν, τὸν ἰνδικὸν ὄρνιν καὶ τὴν σεβασμίαν πουδίγγαν οὐδὲν ἀπώλεσεν ἐκ τῆς δυνάμεώς της ἡ παράδοσις, οἱ υἱοὶ εἶνε ἀξιοὶ τῶν πατέρων. Ὅσῃν πουδίγγαν καταβορροῦσιν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐν ὠρισμένην τινὶ ὥρᾳ, θὰ ἡδύνατο νὰ καταπλήξῃ καὶ τὸν ἀδδηφαγότατον γίγαντα.

»Ἀλλὰ τὰ Χριστούγεννα ἔχουσι καὶ τὴν λεπτήν καὶ ἐπαγωγὸν αὐτῶν ὄψιν, τὴν οἰκογενειακὴν ἀγάπην. Τὴν ἡμέραν ταύτην βρέχει παιγνίδια καὶ τὰ παιδιά εἶνε κύριοι τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων. Εἶνε ἡ σειρά των νὰ διοικήσῃ! Ἐναβρυνόμενα ἐπὶ τῇ ὑπὸ τῶν γυναικῶν γονέων των ἀναγνωρίζομένη ἐξουσίᾳ καὶ τὰς χεῖρας ἔχοντα μετὰς θησαυρῶν, ἔχουσι μυρόλους ὅσους λόγους εὐχαρίστους ἵνα πιστεύωσιν ὅτι τὰ ἀγαπῶσι πλέον τοῦ συνήθους, καὶ ὠφελῶνται τῆς περιστάσεως ταύτης, ἀριστα ποιοῦντα.

»Μετὰ τὰς μεγάλας χαρὰς καὶ τέρψεις ἔρχονται αἱ μικραὶ ἐνοχλήσεις. Τίς κροῖει τὴν θύραν; Ὁ γραμματοκομιστὴς εὐχόμενος καὶ εἰς ἔτη πολλά. Ἐχει καλῶς· οὐδεὶς ἀγνοεῖ τί σημαίνει ἡ εὐχὴ αὕτη.

Ἐρχεται ἔπειτα ὁ γαλακτοπώλης, ἔπειτα ὁ

ὑπηρετίας τοῦ ἀρτοποιῶλου, ὁ τοῦ κρεοπώλου, ὁ τοῦ ὀφιοπώλου, ἔπειτα ὁ καπνοδοχοκαθαριστής, ὁ ὀδοκαθαριστής, ἔπειτα ὁ τυχῶν ὑπόχρος ἐπαίτης.

Καὶ αὐτοὶ δὲ πολὺς νὰ ἐμφανίζονται τείνοντες τὴν χεῖρα, οἵτινες ἐβδομάδα ὅλην ἐθεώρησαν εὐάρεστον καὶ ὅσιον νὰ σας ἀφυπνίσωσι παιανίζοντες ὑπὸ τὰ παράθυρά σας· καὶ ὁποῖα μουσική! ἀλλὰ δὲν πειράζει· πρέπει πάντες οἱ ἄνθρωποι νὰ ζήσωσι. Καὶ ἐὰν ἡ κοινωνία σύγκειται ἐκ δύο τάξεων, τῶν ἐχόντων πλείονα ἐδέσματα ἢ ὀρεξίν, καὶ τῶν ἐχόντων πλείονα ὀρεξίν ἢ ἐδέσματα, τί ἔχουσιν οἱ πρῶτοι νὰ παραπενοηθῶσι; Μὴ γὰρ δὲν εἶνε προδηλότατον ὅτι ἡ εὐθυμία τοῦ πτωχοῦ ἀυξάνει τὴν εὐπορίαν τοῦ πλουσίου;

Πρὸς δὲ τούτοις τὴν δευτέραν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων ἀρχοῦνται τὰ μιμικὰ θεάματα· εἶνε ἡ ὥρα τοῦ ἀσέβестου γέλωτος, καὶ οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ γελῶσιν ἐν ὁρισμένῳ χρόνῳ οἱ ἄνθρωποι ὅσον ἐν Ἀγγλίᾳ. Χαίρετε, τραγωδίαί καὶ κωμωδίαί, δράματα καὶ μελοδράματα! Χαῖρε, Σαίξπηρ! Ἐπὶ ἐξ ἐβδομάδας ἐν πᾶσι τοῖς θεάτροις τῆς Ἀγγλίας θὰ βασιλεύσιν οἱ γελοιοποιοὶ καὶ θὰ παρίστανται θαυματουργαί περιέχουσαι λιτανείας γιγαντιαίων προσωποποιῶν, θαυμάτων κρεμαμένων μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὅτι ἀλλόκοτον δύναται νὰ ἐπινοήσῃ νοῦς ἀνθρώπου καὶ ὅτι φανταστικὸν καὶ λαμπρὸν ἡ τέχνη τοῦ σκηνογράφου.

»Τὸ θέαμα τοῦτο, πάντοτε τὸ αὐτὸ, πάντοτε νέον, ἔχει παρὰ τοῖς Ἀγγλοῖς θέληγγορὴν τι, οὗ τὴν δύναμιν δὲν δύναμαι νὰ παραστήσω ἄλλως ἢ παραβάλλων αὐτὸ πρὸς τὸ μυστηριώδες, ἐπιβάλλον, αἰώνιον θέληγγορὸν τοῦ θεάματος τῶν νευροσπάστων. Ἐπὶ ἐξ ἐβδομάδας, λέγω, τὰ θεάτρα θὰ βροῦσιν ἀνθρώπων συνωστιζομένων καὶ συγκρουομένων πρὸ τῆς εἰσόδου αὐτῶν. Τινὲς πάπποι καὶ τινες μάμμαι ἠθέλησαν νὰ με πείσωσιν ὅτι ἐπορεύοντο εἰς τὸ θέατρον χάριν τῶν παιδίων των, ἀλλ' ἐγὼ τοὺς συνέλαβον, τοὺς ὑποκριτάς, διασκεδάζοντας πρὸς ἴδιον λογαριασμὸν —μετὰ πλείστης ὀφης φιλοπατρίας, ἐννοεῖται— καθ' ὅσον τὰ μιμικὰ θεάματα ἔχουσι χαρακτῆρα ἐθνικόν, ὡς καὶ ἡ πονδύργα.

»Ἰδοὺ τί ἐστὶ Χριστούγεννα. Τὸ πάντων δὲ δεινότερον εἶνε τὸ νὰ μὴ ἔχη τις τὰ παιτούμενα πρὸς παρασκευὴν ἀξιολόγου γεύματος τὴν 25 Δεκεμβρίου. Ἐχὼ ἐνώπιόν μου ἐπιστολὴν σταλείσαν μοι κατ' αὐτάς ὑπὸ ἀνεστίου τινός· ἐκ τῶν μυρίων ὧσων λόγων, πάντων ἀποχρώντων φεῦ! ἵνα ἐφαρμοσθῇ εἰς αὐτὸν τὸ ἅγιον ῥῆμα «Βοηθεῖτε ἀλλήλους», ὁ μόνος λόγος δὲν αὐτὸς ἐθεώρησεν ὡς πλείονος λόγου ἀξίον καὶ συγκινητικώτερον, ἢ τοῦτο: «Θὰ διέλθω τὰ Χριστούγεννα ἀνευ χαρᾶς καὶ εὐωχίας, ἐὰν δὲν με βοηθήσητε».

»Τὴν δύναμιν δὲ τοῦ ἐπιχειρήματος τούτου τοσοῦτον καλῶς ἐννοοῦσιν ἐν Ἀγγλίᾳ, ὥστε θαυμαστὸν ὄντως εἶνε τὸ νὰ ἴδῃ τις μετὰ πόσης σπουδῆς καὶ προθυμίας λύνονται τὰ βαλάντια τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων. Οἱ πάντοτε ἐλεήμονες Ἀγγλοὶ γίνονται δις τοιοῦτοι τὴν ἐποχὴν ταύτην. Καὶ ἀγνοῶ μὲν ἐὰν ἡ γενναϊότης αὕτη πηγάζει ἐκ τοῦ στομάχου μᾶλλον, ἀλλ' ὅτι γινώσκω καλῶς εἶνε ὅτι ἐκ τῶν Χριστουγεννικῶν ἐκείνων τραπέζων πίπτουσι κατ' ἔτος ἄφθονα ψυχὰς εἰς παρηγορίαν τοῦ Ἀλζάρου».

Π. Ι. Φ.

ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν Χριστουγέννων αἱ ὁδοὶ τῶν γερμανικῶν πόλεων προσλαμβάνουσι φαιδράν, ὅπως ἔκτακτον ὄψιν. Κίνησις τις ἀσυνήθης παρατηρεῖται, ἐπὶ δὲ τῶν χιονοσκεπῶν πεζοδρομίων χιλιάδες μικρῶν ἢ μεγάλων κλάδων βελονοφύλλων δένδρων, ἐλατῶν ἰδίως καὶ πιτύων, πεφυτευμένων ἐπιμελῶς ἐν πηλίναις γάστραις, ἢ καὶ δενδρύλλια σὺν αὐταῖς ταῖς ῥίζαις, ἐκτίθενται πρὸς πώλησιν, γλοάζοντα καὶ δροσερά. Ἐκαστὴ οἰκογένεια θάγοράσῃ ἐν τούτων, ἵνα, κοσμήσασα αὐτὸ καταλήλως, ἐτοιμάσῃ τὸ Δένδρον τῶν Χριστουγέννων.

Τὴν ἐσπέραν τῆς ἐορτῆς τὸ δένδρον εἶναι ἐστημένον παρὰ τὴν ἐστίαν, ἀκτινοβολοῦν ἐκ τοῦ φωτός πολυαριθμῶν μικρῶν πολυχρῶμων κηρίων, ἐπιτηδεῖως προσδεδεμένων εἰς τοὺς κλάδους αὐτοῦ. Ταινίαι καὶ σημεῖα μικροσκοπικαί, ἐπὶ χροῦσα μῆλα καὶ κάρυα, ἀμυγδαλωτά, σακχαρίνοι ἀνθρωπίσκοι, τεμάχια χάρτου χρωματιστοῦ, κοφινίσκοι πλήρεις σταφίδων καὶ ἄλλων τρωγαλίων, πολλάκις δὲ καὶ πολύτιμα μικρὰ κοσμήματα, στολίζουσι τὸ δένδρον, μετασχηματίζοντα αὐτὸ εἰς φωτοβόλον γραφικὴν πυραμίδα. Κάτωθεν, παρὰ τὰς ῥίζας, ἐκτίθενται τὰ μεγαλείτερα καὶ βαρύτερα δῶρα, ἐκτίθενται εἰς τὰ παιδιά, καὶ εἰς τοὺς πρεσβυτέρους ἀκόμη, ὁ σακχαρίνος νήπιος Χριστὸς, ὁ κοσμῶν τὴν κορυφὴν τοῦ δένδρου.

Τὸ ἔθιμον τοῦτο εἶναι τὰ μέγιστα διαδεδομένον οὐ μόνον καθ' ἅπασαν τὴν Γερμανίαν καὶ τὰς γερμανικὰς χώρας, ἀλλὰ καὶ ὅπουδήποτε εὐρίσκεται οἰκογένεια γερμανική. Ἐν αὐτῇ τῇ Κριμαίᾳ καὶ πρὸ τῶν Παρισίων, ὑπὸ τὸν κράτον τῶν τηλεβόλων, οἱ Γερμανοὶ δὲν παρημέλησαν νὰ τελέσωσι περὶ τὸ δένδρον τὴν ἐορτὴν τῶν Χριστουγέννων, καὶ νὰ διανείμωσιν ἀλλήλοις τὰ δῶρα, ἅτινα οἱ λατινικοὶ λαοὶ καὶ ἡμεῖς συνειθίζομεν νὰ δίδωμεν κατὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους.

Πρὸ τεσσάρων περίπου δεκαετηρίδων τὸ ἔθιμον ἐπεξετάθη βαθμηδὸν εἰς Οὐγγαρίαν καὶ εἰς ἄλλας χώρας τοῦ αὐστριακοῦ κράτους, ὅπου πρότερον ἦν καθ' ὅλοκληρίαν ἀγνώστον. Σχεδὸν

δὲ ταῦτοχρόνως εἰσῆλθον διὰ μὲν τῆς δουκίσσης τῆς Αὐρηλίας εἰς Παρισίους, διὰ δὲ τοῦ βασιλέως Λεοπόλδου τοῦ Α' εἰς Βρυξέλλας, καὶ διὰ τοῦ ἡγεμόνος Ἀλβέρτου, τοῦ συζύγου τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας, εἰς Ἀγγλίαν· ἐν τῇ χώρᾳ μάλιστα ταύτῃ τοῦ σιδήρου καὶ τῶν μηχανῶν τὸ γερμανικὸν δένδρον τελειοποιήθεν κατεσκευάσθη μεταλλινόν, ἀντὶ κηρίων ἔχον πολλάκις ῥάμφη φωταερίου, ὄντων ἐνδοθεν κοίλων τοῦ κορμοῦ καὶ τῶν κλάδων αὐτοῦ.

Ὀλίγω πρότερον τὸ δένδρον εἶχεν εἰσαχθῆ εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις ἐν Πετροπόλει· ἐν δὲ ταῖς πόλεσι τῆς Δανίας, τῆς Σουηδίας καὶ τῆς Νορβηγίας ἦν πιθανῶς ἐν χρῇσει κατὰ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἐκατονταετηρίδος.

Ἀλλὰ τὸ ἔθιμον τοῦτο εἶναι ὅπως ἀγνώστον ἐν Ἰσλανδίᾳ, τῇ παλαιᾷ κοιτίδι τῆς θρησκείας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν γερμανικῶν ἐθνῶν, ἐνθα τοῦναντίον κατὰ τὰ Χριστούγεννα διετηρήθησαν πολλαὶ συνήθειαι, λείψανα ἐθνικῶν τελετῶν τῆς ἐορτῆς τοῦ ἀρτιγενοῦς ἡλίου καὶ τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστασίου. Ἐκ τούτου δὲ δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ πρέπει νὰ νηζητήσωμεν οὐχὶ εἰς τὴν παλαίγονον τῶν Ἑδδῶν θρησκείαν, ἀλλ' εἰς τὸν χριστιανικὸν μεσαίωνα· καὶ τοσοῦτ' μᾶλλον καθ' ὅσον οὐδὲν τεκμήριον ἔχομεν περὶ τῆς παλαιότητος τοῦ ἔθιμου. Ἀπορεῖ τις βεβαίως μανθάνων ὅτι τὸ νῦν πανταχοῦ σχεδὸν τῆς γῆς κοινὸν καὶ γνωστότατον δένδρον τῶν Χριστουγέννων, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐν εὐαρίθμοις μόνον γερμανικαῖς χώραις συνεθίζετο, καὶ μόλις κατὰ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν ἐπεξετάθη ἐπὶ τοσοῦτον. Κατ' ἀσφαλεῖς ὅμως μαρτυρίας ἦν γνωστὸν κατὰ τὴν δεκάτην ἐβδόμην ἐκατονταετηρίδα, ἔκ τινων δὲ δεδομένων ἀνάγουσιν αὐτὸ καὶ μέχρι τῆς δεκάτης πέμπτης, ἢτοι πρὸ τῆς ἐποχῆς τῆς μεταρρυθμίσεως.

Ὡς τινες ὑποθέτουσι, τὸ δένδρον τῶν Χριστουγέννων οὐχὶ ἀσήμαντον ἔχει σχέσιν μετὰ τὴν προσφιλῆ εἰς ἐκκλησιαστικούς συγγραφείς τοῦ μεσαίωνος παρομοίωσιν τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸ ἐν τῷ παραδείσῳ δένδρον τῆς ζωῆς. Εἰς τὸ δένδρον τοῦτο ἀναφέρονται πολλαὶ παραδόσεις δημοτικαί τε καὶ μὴ, συνδέουσαι τὸν στυλὸν μετὰ τοῦ δένδρου τῆς ζωῆς, καὶ ἀποτελοῦσαι κυκλωνα αὐτόχρημα, ἐν ᾧ συγγέονται καὶ πολλάκις ἐν μέρει συνταυτίζονται, ὁ Χριστὸς, τὸ ξύλον τῆς γνώσεως καὶ τὸ ξύλον τοῦ σταυροῦ. Ἐκ τῆς ἐπενεργείας τοιούτων ἰδεῶν ἐν τοῖς μυστηρίοις τοῦ μεσαίωνος, παριστανομένου τοῦ μυστηρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως σχεδὸν πάντοτε ἐστήνετο ἐπὶ τῆς αὐτοσχεδίου σκηνῆς δένδρον τι ἢ θάμνος, ὁποῦθεν ἴσως παραπλήσιον ἔθιμον εἰσεχώρησε καὶ εἰς τὰς οἰκογενειακὰς τελετάς.

Ἀλλὰ καὶ τὴν ἐθνικὴν ἀρχὴν τοῦ ἔθιμου ὑποστηρίζουσι τινες, διατεινόμενοι ὅτι τὸ δέν-

δρον τῶν Χριστουγέννων, παριστῶν τὸν χεῖμῶνα, σχετίζεται μετὰ τοῦ κοινοτάτου ἀνάπασης τὴν Εὐρώπην ἐθίμου τῶν δένδρων τοῦ Μαΐου, συμβολικῶν παραστάσεων τοῦ ἔαρος καὶ τοῦ ἀνδρωθέντος ἡλίου.

Ἐν Μονάχῳ, 25 Δεκεμβρίου 1879.

*Π.

ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ ΔΙΑ... ΚΛΕΙΔΟΚΥΜΒΑΛΟΥ

Ἐσχάτως ἐν Ῥώμῃ δύο μουσικοὶ φίλοι ἐπιστήθιοι, διαλεγόμενοι ἐν τινὶ λέσχῃ, ἤρσαν ἐπὶ μικρᾷ κατ' ἀρχὰς ἀφορμῇ, ποσοῦτον δὲ κατὰ μικρὸν ἐθυμώθησαν, ὥστε προσεκάλεσαν ἑκάτερος τὸν ἑτερον εἰς μονομαχίαν. Οἱ φίλοι τῶν, κηδόμενοι περὶ τῆς σωτηρίας ἀμφοτέρων, ἐπειράθησαν νὰ τοὺς διαλλάξωσιν, ἀλλὰ μάτην· κατῴρθωσαν ὅμως νὰ τοῖς ἐπιβάλλωσι τοὺλάχιστον ἀνάιμακτον διαγωνισμὸν, τὸν διὰ κλειδοκυμβάλου. Ἐκότεροι ὥφειλον συγχρόνως νὰ παίζωσιν ἐπὶ ἰδίου ὀργάνου, νὰ μὴ καταβιάσων ἐπὶ μηδεμιᾷ αἰτίᾳ τοὺς δακτύλους ἀπὸ τῶν πλήκτρων τοῦ κλειδοκυμβάλου, νὰ τρώγῃσι δὲ ἢ νὰ πίνωσιν, ἐὰν εἶχον χρεῖαν, διὰ ξένης χειρός· ὁ μακρότερον εἰς τὸ ἀδιαλείπτως παίζειν ἐγκαρτερήσας, θὰ ἐκηρύσσετο νικητής. Ἄθλον ὠρίσθη τὸ μελόδραμα Τροβατόρε τοῦ Βέρδη, ὅπερ ἐμελλε νὰ παιχθῇ τρίς καὶ τετράκις ὁλόκληρον μέχρι παντελοῦς ἀπαυδήσεως. Μετὰ δώδεκα ὥρας ψυχικῆς ταραχῆς καὶ μουσικοῦ διαγωνισμοῦ τὰ πρόσωπα τῶν διαμαχομένων ἐγένοντο ἐρυθρά ὡς τὸ πῦρ, οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἐξέκυψαν ἀπὸ τῶν κοιλωμάτων, αἱ χεῖρές τῶν ἐξωγκώθησαν, αἱ δὲ παραινέσεις καὶ ἱκεσίαι τῶν μαρτύρων δὲν ἴσχυσαν νὰ τοὺς συμφιλίωσωσι. Μετὰ 22 ὥρας ὁ ἑτερος, βαρὺ καὶ βύθιον στενάξας, ἔπεσε χαμαὶ ἀναίσθητος.

Γινώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχιού.]

332.

Καὶ δι' αὐτάς τὰς γυναῖκας ἄβυσσος εἶναι ἡ ἐρωτικὴ αὐτῶν τέχνη.

333.

Ἡ ἄκρα πρὸς ἄνδρα γυναικὸς αὐστηρότης δὲν εἶναι ἀπεχθεὶς ἀμέτοχος.

334.

Αἱ γυναῖκες τοῦ μὲν ἔρωτος δύνανται νὰ παραιτηθῶσι, τῶν δὲ ἐρωτικῶν τρόπων οὐδόως.

335.

Ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ ἔρωτος ἡ ἀπάτη σχεδὸν πάντοτε ὑπερακοντίζει τὴν περὶ αὐτῆς ὑποψίαν.

336.

Ἐπάρχει ἔρωτος εἶδος, οὗ ἡ ὑπερβολὴ πᾶσαν ἀποβάλλει ζήλοτυπίαν.

337.

Συμβαίνει εἰς τὰ προτερήματα ὅ, τι καὶ εἰς τὰς αἰσθήσεις. Οἱ ὅπως αὐτῶν ἐστερημένοι οὐτε

νὰ διακρίνωσιν οὔτε νὰ ἐννοήσωσι τὴν στέρησιν ταύτην δύνανται.

338.

Τοῦ μίσους τὸ ἔπακρον καταδιβάζει τὸν ἄνωρον κατωτέρω τῶν ὑπ' αὐτοῦ μισουμένων.

339.

Ἡ συναίσθησις τῶν εὐτυχημάτων καὶ τῶν δυστυχημάτων τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν οἴησιν αὐτοῦ εἶναι ἀνάλογος.

340.

Τῶν πλειοτέρων γυναικῶν ἡ ἀγχίνοια χρησιμεύει πρὸς ἐνίσχυσιν μᾶλλον τῆς παραφροσύνης, ἢ τῆς φρονήσεως αὐτῶν.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Τῷ 1848 ὁ ῥώσσοις ὑπουργὸς Περόβσκη συνέστησε τῷ αὐτοκράτορι Νικολάῳ τὸν πρόεδρον τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τμημάτων, ἀβλικὸν σύμβουλον Κλουβένσκη, ὡς ἄξιον νὰ τιμηθῇ δι' ἑνὸς τῶν ἀνωτέρων ῥωσσιῶν παρασῆμων. «Δὲν εἶνε ἄρα γε πρῶτος ἡ τιμὴ αὕτη;» ἠρώτησεν ὁ αὐτοκράτωρ· «οὐχί, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίνατο ὁ Περόβσκη· εἶνε ὁ ἀδάμας ἀνὰ μέσον τῶν ὑμετέρων ὑπαλλήλων». Κατόπιν ἐγένετο γνωστὸν, ὅτι ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τμημάτων ὁ Κλουβένσκη εἶχεν ἰδιοποιηθῆ 156, 000 ρουβλίων. Μιᾶ τῶν ἡμερῶν προσῆλθε τῷ αὐτοκράτορι ἕτερος ὑπουργός, κομίζων βαρυτίμους ἀδάμαντας πρὸς ἐκλογὴν καὶ ἀγορὰν χάριν τῆς μελλονύμφης τοῦ μεγάλου δουκὸς Κωνσταντίνου, ἀδελφοῦ τοῦ νῦν αὐτοκράτορος· ὁ δὲ Νικόλαος εἶπεν αὐτῷ: «στείλατε πρότερον τοὺς τοὺς ἀδάμαντας τῷ Περόβσκη, διότι αὐτὸς εἶνε ὁ πρῶτος τῶν ἀδαμαντογνωμόνων».

* * *
Ἐν τινι χορῷ ἐν ᾧ εὐτραφὴς κυρία ἐχόρευε βάλς μετὰ μεγίστης εὐστροφίας, κύριός τις προσέκλινεν εἰς τὸ οὖς τοῦ γείτονός του καὶ δεικνύων αὐτῇ τὴν ὀλοστρογγύλον χορεύτριαν ἐψιθύρισε:

— Καὶ ἔπειτ' ἀπορεῖς πῶς ἡ γῆ περιστρέφεται!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * *
Αἱ γυναῖκες εἶνε ὡς αἱ ψυγαὶ (πεταλοῦδες)* συλλαμβάνονται διὰ τῆς λάμψεως (Βύρων).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τί καλὰ προσδεύει ἡ Ἀμερικὴ! Ἐκ τινος ἐφημερίδος («Ausland») μαθηθάνομεν ὅτι ἄρχοντες τε καὶ ἀρχόμενοι οἱ Ἀμερικανοὶ ἐπιδίδονται εἰς τὴν μέθην, ἥτις ἀφανίζει αὐτούς. Κατὰ τὴν ἄρτι ἐκδοθεῖσαν ἐπίσημον ἐκθεσιν κατηναλώθησαν τὸ ἔτος 1878 πνευματώδη ποτὰ, πόσα νομίζετε; 317,565,600 γαλόνια, τουτέστι ἐν καὶ ἡμῖν δισεκατομμύριον λίτραι, ἀξίας 596,000,000 δολλαρίων, ἥτοι 2,970,000,000 νέων δραχμῶν! Τὸ δὲ μάλιστα λυπηρὸν εἶνε

ὅτι εἰς τὸ ἀνίατον τοῦτο πάθος εἶνε ἐπιρρέπεστατοι οἱ τὰ πολιτικὰ πράττοντες, οὔτινες καὶ ἀποθνήσκουσι θύματα τῆς μέθης γινόμενοι. Ἐφημερίς τις (Illinois Staatszeitung) ἀναφέρει ὅτι πρὸς ἑνὸς ἔτους συγγραφεὺς τις προέτεινεν εἰς τὸν ἐκδότην αὐτῆς νὰ καταχωρίσῃ εἰκόνας βιογραφικὰς πολιτικῶν τε καὶ ἄλλων ἐπισήμων ἀνδρῶν, οἷον στρατηγῶν, μελῶν τῆς συνελεύσεως, ἐξόχων συγγραφέων κλπ. κλπ. Ἀλλ' ἀπεποιήθη νὰ τὰς καταχωρίσῃ, διότι πᾶσαι αἱ βιογραφίαι αὐταὶ ἐπερατοῦντο κατὰ τὸν αὐτὸν πάντοτε τρόπον, τουτέστι πάντες οἱ βιογραφούμενοι εἶχον ἀποθάνει ὑπὸ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς νόσου, ὑπὸ τῆς μέθης, καὶ ἦσαν οὗτοι οὐχὶ τυχαῖοι τινες, ἀλλ' ἄνδρες τῶν ἐπισημοτάτων!

Τί ἐστὶν ἄνθρωπος; Τὸν ἄνθρωπον ἐκάλουν οἱ Αἰγύπτιοι λαλοῦν ζῶον, ὁ Μωϋσῆς εἰκόνα Θεοῦ, ὁ Αἰσχύλος ὄναρ ἀμερόφαντον, ὁ Σοφοκλῆς εἰδωλον, ὁ Πλωτῖνος κύριον παντὸς ἀγαθοῦ, ὁ Σωκράτης μικρὸν θεόν, ὁ Πίνδαρος ὄναρ σκιᾶς, ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Ὅσσιαν φύλλον δένδρου, ὁ Ἰώβ υἱὸν σποδοῦ, ὁ Ἡρόδοτος συμφορὰν, ὁ Κικέρων ζῶον λογικόν, ὁ Πλάτων ὄργανον συνεργὸν τῇ Θεότητι, ὁ Ρίχτερ ἡμίθεον, ὁ Σχίλλερ δεσπότην τῆς φύσεως τῶν ὄντων, ὁ Γκαίτε μικρὸν ἐπὶ γῆς θεόν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1873 ἡ διὰ γραμμάτων ἐπικοινωνία ἀπανταχοῦ τῆς ὑψηλῆς ἀνέβη εἰς 3,300 ἑκατομ. ἐπιστολῶν, ἥτοι εἰς 9,250,000 καθ' ἑκάστην ἡμέραν.

Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Συνδρομητρία τῆς Ἑστίας ἐκοινοποίησεν αὐτῇ τὴν ἐπομένην ὀδηγίαν τοῦ καθιστᾶν τρυφερόν τὸ κρέας γραίας ὄρνιθος: Ἐντὸς μεγάλου πηλίνου δοχείου πλήρους ψυχροῦ ὕδατος ἐνέχοντος στάκτην ἐκ ξύλου ἐνθέτετε τὴν ὄρνιθα ἀμάδητον καὶ ἀφίνετε αὐτὴν ἐπὶ 24 ὥρας. Κατόπιν ἐξάγετε αὐτὴν, πλύνετε καλῶς, τίλλετε καὶ ἀφοῦ ἀφαιρέσητε τὰ ἐντόσθιά της, κρεμάτε αὐτὴν εἰς τὸν ἀέρα ἐπὶ 24 πάλιν ὥρας. Ἐὰν κατόπιν βράσητε αὐτὴν ἐπὶ ἐν τέταρτον μόνον ὥρας ἐντὸς ὕδατος ἀλατισμένου, τὸ κρέας τῆς ὄρνιθος ἔσται τρυφερώτατον ἵνα παρασκευασθῇ κατὰ τὴν ἀρέσκειάν σας.

Τῇ 31 Δεκεμβρίου 1879 λήγει τὸ τέταρτον ἔτος τῆς Ἑστίας. Ὅσοι τῶν κυρίων συνδρομητῶν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐξακολουθήσωσι λαμβάνοντες τὴν Ἑστίαν καὶ κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος, παρακαλοῦνται ν' ἀποστείλωσι πρὸς τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς, πρὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1880, τὸ τίμημα τῆς συνδρομῆς, ὅπως μὴ ἐπέλθῃ διακοπὴ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου.

ΑΘΗΝΗΣ—ΤΡΕΠΟΙΣ ΚΕΡΙΝΝΗΣ, ΟΔΟΣ ΜΙΑΤΙΔΑΟΥ ΚΑΙ ΝΙΚΙΟΥ, 15